

AIARALDEA **hemen**



'ELLAS' PROIEKTUA:
"Historia Handian idatzita ez dauden istorio asko daude, herri eta baten bizitza osatzen dutenak" 2-5 or.

TAUPADA GAZTE ELKARTEA:
"Gazteontzako eskaintza oso murrizta da Artziniegan, eta horri buelta eman nahi diogu" 20-21 or.



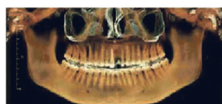
 **YANDIOLA**
HORTZ KLINIKA LAUDIO
80 urte zurekin



PADI PROGRAMA



INPLANTEAK



3D ERRADIOGRAFIAK

Mediku zentroa RPS: 314/18

Karmen Kalea 13, behe LAUDIO (Araba)

946 723 100

LAUDIO 7
Merkataritzan, ostalaritzan eta tokiko zerbitzuetan euskara sustatzeko plana abian
Aurten hamabost edizio igaro dira 2012-2013 jardunaldian lehen plana abiatu zutenetik

OKONDO 9
Sei aerosorgailuko beste zentral eoliko bat egin nahi dute eskualdean
Macrina Solar 33 enpresak proposatu du proiektua eta 30 Mw ekoiztea da bere helburua

AMURRIO 10
San Anton Armuru nagusien egoitzan egindako hobekuntzak aurkeztu dituzte
uztira, 1,3 milioi euroko inbertsioa egin dute erakundeek

KULTURA 18
Azaroaren 6an iritsiko da zinema aretoetara 'Sacamantecas' filma
Baranbioko Garrastatxu basilizan eta Delikan egon ziren grabaketa lanetan

KULTURA 20-22
"Zaintza lehenesten dugu taldean. Musikari dagokionez, nahi duguna egiten dugu"
Musikak baino, egiteko eta egoteko moduek definitzen dute TEA taldearen estiloa

KIROLA 28
Ane Ramos Izaga Espainako U19 vert modalitateko txapelduna
13 urteko Amurrioko patinatzaileak denboraldi bikaina amaitu du



Maiatzak igaro du bere ekuatorea eta Laudioko San Pedro elizako harrizko murruetako batean tamaina handiko zazpi irudi agertu dira eskegita. Argazki zaharrak dira; iPhoneik, Instagramik eta filtrorik ez zen garai batekoak. Emakumeak ageri dira horietako guztietan.



Testua **Maider Ramirez Martin**
Argazkiak **Almar Gutierrez Bidarte**

Astelehenetako ohiko trafikoa dabil Elexalde kalean. Dekoratu berriak ustekabeen harrapatu ditu herritarrak eta bertatik gora eta behera doazenez harri-duraz eta jakin-minez egiten diete so argazkiei. Begirada azkar eta sotilak dira gehienak: mandatueta ateratako andreenak, trena galtzeaz dagoen gaztearena, bilobarekin parkera doan aititearena. Bada, ordea, tarte batez geratu eta arretaz behatzera ausartzen denik ere.

Geroago, *quiénes son esas* gal-detuko dute, nortzuk dira emakume horiek. Eta baita “zer egin dute hor egoteko?” ere.

María Lara, Aureli Picaza, Garbiñe Mitxelena, María Benita, Esperanza Nicolás, Amelia, Julia Aramendi eta María Agüero dira. Eta zu ere zer egin duten jakin nahi izan duen horietakoa bazara, ezezagunen argazkien atzean ezkutatzaren diren istorioekin fantaseatzea gogoko baduzu edo irudi hauek estreinakoz ikusten ari zaren une be-rean piztu bazaizu kuriositatea, ez utzi lerro hauek irakurtze-ri, zirrikituak arakatzear gaudete eta.

Intimitatearen mugatik at

Argazki horiek zergatik dau-den bide publikoan, galdera erraza da erantzuten. Ainhua Resano artista bisualak *ELLAS* memoria eta argazkilaritza proiektua gidatu du Laudion,

herriko zazpi emakumerekin. Duela hamar urte Bilboko Some-ra kaleko eraikin oso bat etxegabetu zutenean jaio zen proiektua. Bertan bizi zen Resano, eta hiru belaunaldik eraikin horretan bizitakoa ahanzturan galdu ez zedin, bizilagunekin bildu, haien albumak arakatu eta “bizitza-oroigarri” bat ondu zuen. “Orduan ulertu nuen etxeko argazkilaritza eta albumek gordetzen dituzten kontakizun horiek ahanzturaren aurka erresistitzeko arma bat direla”, dio artista bilbotarrak.

Itsasadarraren beste aldean, San Frantzisko auzoan, egin zuten topo Ainhua Resanok eta Savina Lafita antropologoak. Albumekiko eta istorioekiko interes partekatua oinarri hartuta egin zuten orduan *ELLAS* proiektua-

ren lehenbiziko saioa: “Zer gertatuko litzateke auzoko emakumei eskatuko bagenie haien albumak erakusteko? Eta album horiek espazio publikoaren muga zeharkatuko balute? Bi galdera horietatik abiatuta hasi genuen hau guztia.”

Hasierako esperientzia horren emaitza dira Martzana kaian dauden “itsasadarraren zaindariak”. Baina Sanfranko emakumeen ostean, beste hainbat zaindari etorri dira, beste hainbat argazki egin dute albumetatik kaleetara salto Euskal Herriko auzo eta herrietan. Orain, baita Laudion ere.

Argazkilaritza eta memoria

Baina, zertan datza zehazki Ainhua Resanoren proiektua? Eta, gureraz itzuliz, nola amaitu

dute emakume horien argazkiak elizako paretan?

Bada, kasu honetan, Udaleko Gobernantza Feminista arloaren eta Laia Eskolaren eskutik heldu zen artista bisuala Laudiora; baina prozesua, egokitzearen egokitzapen, antzekoa izaten da doan lekura doala.

Hala azaltzen du berak: “*ELLAS* topaketa bat da. 65 edo 70 urtetik gorako emakume talde baten topaketa. Haiek dira familiako argazki albumen azken zaindariak eta albumek etxeko-tutako memoria bat gordetzen dute: asko bizi eta publikoki oso gutxi kontatu duen belaunaldi baten memoria”.

Oro har, argazkiak gizonezkoek egiten zituzten arren, gero albumetan biltzea eta oroitzapenen gordailu horietako istorioak

Erreportajea

familiartean kontatzea, emakumeen esku geratu izan da, Resanok egindako topaketetan ikusi ahal izan duenez.

Proiektuaren helburua, beraz, emakumeek gordetako eta “argazki bat abiapuntu duten kontakizun horiek bilatzea da. Argazkiarekin berarekin zerikusirikia ez dutenak, ezpada inoiz ahoskatu gabeko bizipenekin. Irudi horiek utz diezaioten eremu intimo eta pribatuaren parte izateari, eta ohar gaitezen memoria kolektibo bat gordetzen dutela. Izan ere, argazki horiek handi egiten ditugu gero, tamaina publikitarioan, eta espazio publiko-ramaten ditugu”.

Oroitzapenen taldea

Laudion, zehazki, zazpi emakume batu ziren proiektura: Lola Gomez, Aureli Picaza, Bego Monasterio, Marisa Magallón, María Benita Eguiguren, Miren Goti eta Toñi Gallego. Bizpahiru hilabetez elkartu dira, bakoitzaren albumak birbisitatu eta *fotozinema* moduko bat egiteko: “Haurtzarotik, lanetik, existi-

"Lola Gomez, Aureli Picaza, Bego Monasterio, Marisa Magallón, María Benita Eguiguren, Miren Goti eta Toñi Gallego batu dira proiektura"

tzen ez ziren lekuetatik... igaro dira”, dio Resanok, “istorio pertsonaletatik memoria kolektibora”.

Argazkiak hautatu eta koka-pena finkatu beharra zegoen ostean. *ELLASen* gidariak hasieratik izan zuen gogoko elizako parreta hura eta parte hartzaileek ere egoki iritzi zuten. Zorionez parrokoa proposamenaren alde agertu zen eta “elkarlan” edo “konkista” horrek bereziki poz-tu izan du Resano.

Laudioko Udalaren prestutasuna ere nabarmendu nahi izan du artistak, horrelako ekimenak “erakunde publikoei esker eraman ahal baitira aurrera” eta positiboa delako “udalerrri bat irekia egotea bertako hormak ere istorioak kontatzeko baliatzera”.

Zer egin dute?

Testuingurua zabal emanik, heldu gara mamira. Izan ere, jendeak “Zer egin dute hor egoteko?” galdetu duenean, egiatan “Zer egin dute leku hori merezi izateko?” da buruan izan duena.

Horregatik, Resanok dio, me-

"Jendeak "Zer egin dute hor egoteko?" galdetu duenean, egiatan "Zer egin dute leku hori merezi izateko?" izan du buruan"

moria-lanek nahasmena dakarte askotan. Eta herriarekarpengo-goangarriak egin dituzten emakumeei aitortza egitea garrantzitsua dela baiesten duen arren, *ELLASen* funtsa beste bat dela argi utzi du: “Nik memoria anonimoarekin egiten dut lan; herriari, lantegiei, zaintzari eta beste mila gauzari eutsi dieten emakume anonimoekin. Emakume horiek dira beren amei eta amonei buruz lehen pertsonan hitz egin dezaketen azkenak, eta nik lehen pertsonan kontatutako testigantzetan sinesten dut. Ez bakarrik erreparazio-ekin-tza gisa, baizik eta ezagutzaren eta aitortzaren transmisio gisa. Funtsezkoa da hori, bai guretzat eta baita hurrengo belaunaldientzat ere. Izan ere, Historia Handian idatzita ez dauden istorio asko daude, herri eta belaunaldi baten bizitza osatzen dutenak”.

Irudiak banan-banan

Argazkiak kontatuko baditugu, egin dezagun modu ordenatuan. Has gaitezen ezkerretik, al-daparen behealdetik.



Erreportajea

Lehenbiziko argazkia María Lararen erretratu bat da. Bere begirada sakonak bereganatzen du gure arreta guztia. *Zer ezkutatzen dute begi horiek, María?* Bere alaba Lola mintzatu zaigu amaz.

Kontatu digu 16 urterekin utzi zuela jaioterria, Burgosek he- rri txikia, eta Arrigorriagan fa- milia aberats baten etxean sartu zela lanera. Lolak dio mila aldiz kontatu zuela bere amak anek- dota: “Bere lehenengo egunean, bisigua eta azpizuna zegoen afal- tzeko. Baita langileentzako ere. 1941ean, gerraoste betean”.

Dena ez zen izan arrosa-ko- lorekoa, ordea, ugazabandreak jasanezina egin baitzion bizitza. Etxeko beste langile batek lagun- duzior beste lan bat topatzen, eta aholku bat ere eman zion: “Nagu- siak noizbait zerbait egingo ba- lizu, alde egin ezer esan gabe. Errua zuri egotziko dizute beti”. 85 urte geroago emakumeok ho- rrelakoak entzuten jarraitzen di- tugula ohartarazi du Lolak.

"Historia Handian idatzita ez dauden istorio asko daude, herri eta belaunaldi baten bizitza osatzen dutenak"



Argazkilaritzaren zale amo- rratua izan da betidanik Aure- li: “Album mordoa dut: lehenak zuri-beltzean, gero koloretan... Eta orain maite dut Hoffmaneko album digitalak egitea!”. Behar- bada horregatik animatu zen *ELLAS* proiektuan parte hartze- ra, nahiz eta aitortzen duen ha- sieratik jakin izan balu bere ar- gazkiak herriko plazan eskegita amaituko zuela, birritan pentsa- tuko zukeela. Beharbada horre- gatik, emaitza bera baino, bi- dean gainontzeko emakumee- kin partekatutako uneak dira be- netan balioan jartzen dituenak.

Itsasertzarena

Eta begirada eskumara era- maneiz gero, Villosatik itsaser- tzera bidaiatuko dugu jarraian.

Bego Monasterioren ama ikusiko dugu argazkian, Garbiñe Mitxe- lena, lagun batekin, arroketan. Amaren bizitza jarraibide izan du Begok: bi saltoki kudeatu, se- me-alabak hezi...

Indar handia transmititu izan dio horrek beti, eta horregatik proiektu honetan parte hartzea aitortza egiteko modu bat izan da harentzat: “Beste belaunaldi ba- teko emakumeak ekarri ditugu lehen planora. Heroiak izan gabe gizarte honi ekarpena egin dio- ten emakumeak, isilean lan han- dia egin dutenak”.

Ikasmahaiarena

Erdiko argazkira heldu gara dagoeneko. Farolaren azpian ume bat ikus dezakegu ikas- mahaiaren eserita, uniforme zuri- zia eta kamerari irribarretsu be- gira. María Benita Eguiguren da bera eta zuzenean argiaren az- pian egotea feng shuirako txarra dela diosku. María Benita ez da irudi hori albumetan duen ba- karra, ikastetxe erlijiosoan egin ohi zuten ohiko argazkia baita: “Bertan eskolatu gintuzten gu- rasoez, hezkuntza hobea izango zelakoan edo. Handik laster ate- ra nintzen, mojekin kokoteraino nengoen eta!”.

Idazkari ikasketak egin eta enpresa batean 35 urtez lanean egona da gero, haren amaren eta garai bateko eta besteko emaku- me askoren antzera seme-alabak zaintzeko lana utzi izan behar izan zuen arte: “Garai hartan oso zaila zen kontziliatzea. Gaur egun zaila da oraindik ere”.

Eskaintzarena

María Benitaren alboko ar- gazkiak badu besteek ez du- ten zerbait. Arreta handia eta irudimen apur bat jarritz gero irakurri daiteke: “Con cariño, para Fermín”. Esperanza Ni- colásek idatzi zuen, garai har- tan senargai zuen gizonari es- kainia. Fermín eta Esperanza- ren alabak, Marisa Magallónen kontatu digu, irribarrea ahoan eta begiak dir-dir. Irudian, ez- kerraldeko beste hainbat ema- kumeren antzera Areetako etxe batean zerbitzatzen zebilela lan- kide zuen Amelia lagunarekin ageri da.

Etxeetatik kanpo ere lan-ibil- bide luzea izan zuen Esperan- zak. Beharbada etaparik xe- lebreena alargundu eta gero

Villosako bankuarena

Bigarren argazkiko atzeko pla- noan, Villosa da ikusten dugun faktoria. Aureli Picaza dugu pro- tagonista, metalezko banku gorri batean eserita. Argazkiaren tes- tuingurua ondo oroitzen ez badu ere, txantxetan dio: “18 urte bai- no ez nituen izango eta dagoene- ko nekatuta nengoen. Nekatuta jaio nintzen ni!”.

Erreportajea



heldu zitzaion: Viajes Ecuador agentziako jabeentzat lanean hasi eta Madrilera bizitzera joan zen haiekin, hemen seme-alabak dagoeneko ezkondu eta etxetik kanpo zituela.

Txakurrarena

Ari gara dagoeneko azken argazkietara heltzen, azken erretratoak kontatzen. Julia Aramendiren txanda da orain. Gorbeia-
ren magalean jaiotako emakume hau Bilboko Kale Nagusian etxe batean neskame zebilen irudia hartu zen garaian, bere alaba Miren Gotik azaldu digunez: “Gogorra egin zitzaion, euskaraz baino ez zekienez barre egiten baitzioten”.

Bere ama izan zena ondo islatuko zuen irudi bat hautatu nahi

izan zuen Mirenek eta orain guztiontzat ikusgai dagoen honen alde egin zuen azkenean. “Txakurren maitale sutsua zen”, dio Juliaren alabak, “oso sentibera zen eta Bilbon lanean zebileanean izugarri botatzen zuen faltan bere ama eta baserria. Ahal zuen aldiro itzultzen zen bisitan”. Bere burua ikusten du Mirenek amaren izaeran.

Bigarren erretratua

Kontakizun-sorta hau hasi dugun modu berean amaituko dugu: erretratu batekin. Kasu honetan, María Agüerorena da. Ama aipatu eta segituan hunkitzen da Toñi Gallego, oso gaztea zela galdu baitzuen. Hamairu urte baino ez zituen ama hil zenean eta, hortaz, rol hori har-

tzea egokitu zaio Toñiri maiz. Bere alboan denbora gehiago igaro ezin izanak penatzen badu ere, erreferente erabatekoa izan du Toñik ama, eta aitortu digu unerik gogorrenetan bere akordua lagundu diola aurrera egiten. Horregatik, bere argazkia herriko hormetako batean ikusgai egoteak harrotasunez betetzen du, “egin daitekeen omenaldirik politenetakoa” baita.

Zirrikituak arakatu ditugu eta ikusi dugu hori dela *ELLAS*, hori egin dutela emakume horiek: omenaldi bat, bide publikoan disrupzio bat, isilean gogor lan egindako emakume anonimoei aitortza, familiako albumen pribatutasunaren mugak zeharkatzea eta oroitzapen intimoetatik memoria kolektiboa eraikitzea.



Herriz herri

A Azalera podcasta

"Ez da neurri atsegina udal instalazioak legionellaren prebentzioagatik ixtea, **baina arduraz jokatzeko jarraituko dugu**"



Ainize Gastaka Martinez
LAUDIOKO ALKATEA

"Jende gazteak herrian bertan bizitzeko aukera izatea nahi dugu, migratoria behartu gabe"



Txutxi Ariznabarreta Zubero
ARRANKUDIAGA-ZOLLOKO
ALKATEA

Etzun gure podcastak
www.aiaraldea.eus/nahieran
atarian edo QR-a eskaneatu



Aiaraldea

Bost lanuzte deitu dituzte kirol jarduerak eskaintzen dituzten enpresen sektorean

Testua
Aitor Aspuru Saez

ELA sindikatuak oharra zabaldu du jakinarazteko Arabako kirol jarduerak eskaintzen dituzten enpresen langileak deituta daudela bost lanuzte egitera urrian; 7an, 13an, 15ean, 19an eta 23an, 8:30etik 10:30era eta 17:30etik 19:30era. Mobiliza-

zioen arrazoia da sektoreko VI. Lan Hitzarmenaren negoziazioak ez duela aurrera egin. Dirudenez, enpresen ordezkariak irailaren 2an bukatutzat eman zituzten elkarriketak eta langile erakundeek ez dute uste hitzarmen berria sinatzeko baldintzak ematen direnik. ELA konartu du aurrerapenak egon direla negoziazioan, lanaldiaren pare-

katzean, igande eta jaiegunetako plusetan eta APetan. Hala ere, desadostasuna nagusi da oraindik ITaren baldintzetan, antzinatasuneko hirurtekoetan, baimenetan eta "ordu hilak" deiturikoetan. Gauzak horrela, sindikatuak uste du akordioa lortzea posible dela, baina bitartean, ez diote uko egingo mobilizazioak egiteari.

Laudio

CD Laudioaren presidenteak futbol zelai berria beharrezkoa dela aldarrikatu du klubaren 100. urteurrenaren atarian



2027an beteko ditu 100 urte klubak. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

CD Laudio 100 urte beteko ditu abiatu berri den 2026/2027 denboraldian eta horretarako prestatzen ari dira. Esaterako, kirol elkarrekin Jagoba Sedano presidenteari egindako elkarriketa plazaratu du bere webgunean eta ordezkariak garrantzizko zenbait gai jorratu ditu.

Herritar orori begira, deigarriena da Sedanok aldarrikatu duela herriak beste futbol zelai modernoago bat behar duela eta hainbat ikuspuntutatik defendatu du ideia. Hasteko, azaldu du herrian bi talde daudela eta 400 jokalaririk daudela bi klubetan banatuta, Alzarraten eta CD Laudion. Presidenteak erantsi du zaila dela guztien entrenamenduak uztartzea eta azpiegiturak bana-

tzen dituztela zatikatuta. Horrez gain, Sedanoren aburuz, lehen taldeko futbol zelaia, Ellakuri, zaharkituta geratu da eta egiturazko arazoak ditu. Halaber, Alzarrateko instalazioak (non bulegoak dauden) ez dira egokiak, barrakoiak direlako eta harmaiak ez dituztelako.

Presidenteak argi dauka horrelako azpiegitura bat "osasunean, kirolean eta gazterian" inbertitzea litzatekeela.

Mendeurren ospakizuna

Eskaera horretatik harago, Sedanok aurreratu du egitarau berezia prestatuko dutela mendeurrenaren ospatzeko. Ekitaldi instituzionalak, jokalaririk eta entrenatzaile ohiekin topaketak eta hitzaldiak iragarri ditu klubari bultzada emateko eta efemeride hutsean ez geratzeko.

Barrura begira, presidenteak balorazio oso kritikoa egin du azken urteei dagokienez, hiru garren mailarako play-offak ez dituelako jokatu lehen taldeak duela hamahiru urte, eta harrobiak ez duelako puntako jokalaririk eman.

Horrek guztiak, Sedanoren iritziz, aldaketak exijitzen ditu eta Xabier Sancho kirol zuzendariarekin eta koordinatzaileekin egiturazko hobekuntzak bideratzen hasi dira. Ordezkariak argitu du emaitzak ez direla egun batetik bestera ikusiko, baina bidea hasi dutela. Ibilbide horretan Senior B talde bat abiatu dute eta Senior An, aldiz, Laudioko zein inguruko jokalariren aldeko apustua egin dute. Esaterako, hasi berri den denboraldian talde horretako 13 futbolari dira Aiaraldea edota Goi-Nerbioikoak.

Laudio

Garnicak ukatu du Carlyle Groupek saldu nahi duenik eta ekoizpen tontor batean dagoela adierazi du



Garnicak ukatu du Carlyle Groupen asmoa denik taldea saltzea. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Maderas de Llodio enpresaren jabe den Garnica taldeak hautsak harrotu ditu azken egunotan. Izan ere, El Confidencial hedabideak argitaratu zuen ostira-lean Carlyle Group (enpresaren %70aren jabea den funtsa) saiatzen ari dela Garnica saltzen. Hedabideak adierazi zuenez, konpainiak balioa galdu du azken urteetan eta Carlyle Groupen asmoa izango litzateke sektoreko beste talde batekin batzea eta fusio horren bidez gailerak murriztea.

Garnicak ukatu du
Informazioa, dena den, guztiz ukatu du Garnicak. Errioxako

komunikabide bati argitu zion enpresak Carlyle Group arrisku funtsaren estrategia konpainiak erosi eta saltzea dela, baina une honetan ez dela hori egiten ari. Garnicako ordezkariak onartu dute egoera hobeak bizi izan dituela proiektuak, baina orain ekoizpen hazkunde puntu batean daudela erantsi dute. Halaber, Garnicako bozeramaileek gezurtatu zuten Banco Santanderrek Carlyle Group sakatu izana erabaki hori hartzeko eta finantza erakundearekin harremana ona dela gehitu zuten.

Maderas de Llodio
Hedabideetan polemika hori gertatzen den bitartean Lau-

dion egoera ez da aldatu eta langileek jarraitzen dute enplegua murrizteko aldi baterako espedientean, nahiz eta Garnicak esan duen produkzio hazkunde une batean daudela. Iturri sindikalek aipatu diote Aiaraldea Komunikabideari ez dutela mezu zuzenik jaso enpresaren aldetik eta hurrengo astean, ostegunean, Eusko Jaurlaritzarekin, Arabako Foru Aldundiarekin eta Garnicarekin izango duten bilera baliatuko dutela balizko salmenta horri buruz hitz egiteko. Gogoratu beharra dago duela urtebete baino gehiago greba mugagabera jo zutela Laudio lantegiko beharginek eta uztailean arte ez zirela itzuli lanpostuetara.

Merkataritzan, ostalaritzan eta tokiko zerbitzuetan euskara sustatzeko plan berria



Ekimenaren aurkezpen prentsaurreakoa. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Laudioko Udalak tokiko merkataritzan, ostalaritzan eta zerbitzu-enpresetan euskararen ikusgarritasuna eta erabilera bultzatzeko programa berria aurkeztu du. Jadanik hamabost edizio igaro dira 2012-2013 jardunaldian abiatu zutenetik eta enpresa berriak kontratatuta, proposamen berriak ere ekarriko dituzte. Jadanik 110 proiektu ekonomiko biltzen ditu MOZEPak, baina gehiago elkartu nahi dituzte. Horretarako tresna eta bitarteko berriak sortu dituzte sei naleak euskaraz egoteko establezimenduetan. Berritasun handiena izango da jate txekak ere bildu nahi dituztela Laudio Euskaraz kanpainan. Horretarako mahai-zapiak sortu dituzte, Laudioko irudi enblematikoekin eta hiztegi txiki batekin. Baina hurrengo astetik aurrera negozioz negozio igaroko dira beharrak eta

aukerak aztertzeko (adibidez, menuak eta kartak euskaratzeko). Ainize Gastaka alkateak azpimarratu du ekimen boluntarioa dela eta bakoitzaren behar eta gaitasunetara egokitutakoa: "Batzuek asko egin dezakete eta beste batzuek gutxiago, kontua da aurrera egitea". Nagore Gomarak aipatu du konpromiso anitzak daudela. Onarritakoan errotulazioa euskaraz izateko prestutasuna agertzen da, er-tainean zerbitzua euskaraz ematen dute ahal duten neurrian eta gorenean zerbitzu osoa hizkuntza horretan eskaintzen da. Hori Hori enpresaren iritziz, tokiko merkataritza babestea eta euskara babestea gauza bera dira: "Internet bidezko erosketak ekiditeko balio erantsia behar da eta hori euskara da. Tokiko merkataritza eta zerbitzuak eta euskara babestea gauza bera da, herri baten izaera eta bizitza sozialaren alde egitea, alegia".

hazi hezi

Haziera eta heziketa aldizkaria

Izan zaitez *hikhasitarra!*

Harpidetu eta eskuratu urtean 4 ale 25 eurotan

www.hikhasi.eus

Babestutako espazioa



9, barikua

17:00 • Faktorian
KOKORIKO/
BARIKU PLAZA
ONGI ETORRI
UDAZKENARI!
DOAKOA



10, zapatua

12:00 • Faktorian
SORMEN EGONALDIK/
SAIO IREKIA
ANDREA BERBOIS -
'KONTZERTUA'
DOAKOA



13, martitzena

18:00 • Faktorian
BAKARKARRIZKETA
IKASTAROA/
1.SAIOA: JONE
BENGOA
ZIKLO OSOA:
BAZKIDEEK 100€
EZ-BAZKIDEEK 120€



15, eguena

17:30-20:30 • Faktorian
AGROEKOFEMINISMTOTIK ELKAR
ELIKATUZ ZIKLOA/
HAZIERA: HAZIA,
LURRA, SASOIA
ETA ERROA
DOAKOA



18, domeka

19:00 • Faktorian
ARTE HARTZE ZIKLOA/
PAXKAL
IRIGOYENEN
EMANALDIA
SORMEN EGONALDIA
BAZKIDEEK 10€
EZ-BAZKIDEEK 12€
IKASLE ETA LANGABEEK 8€



22, eguena

12:00-19:00 • Faktorian
ARTE HARTZE ZIKLOA/
KULTURGINTZA
SENDOTZEKO
TRESNAK
12:00-14:00 MAITA
KULTURA
16:00-19:00 MARTA
CASTRO
BAZKIDEEK 10€
EZ-BAZKIDEEK 12€
IKASLE ETA LANGABEEK 8€



23, barikua

17:30-19:30 • Faktorian
KOKORIKO/
BARIKU PLAZA
ARIMEN GAUEKO
ESKULAN ETA
JOLASAK
DOAKOA



25, domeka

11:00 • Faktorian
KOKORIKO/
0-3 URTEKO
HAURRENTZAKO
JOLAS LIBRERAKO
ESPASIOA
BAZKIDEEK 5€
EZ-BAZKIDEEK 7€



27, martitzena

18:00 • Faktorian
BAKARKARRIZKETA
IKASTAROA/
2.SAIOA: ANTON
TELLERIA
ZIKLO OSOA
BAZKIDEEK 100€
EZ-BAZKIDEEK 120€



29, eguena

17:30-20:30 • Faktorian
AGROEKOFEMINISMTOTIK ELKAR
ELIKATUZ ZIKLOA/
BEHARRETIK
PLAZERERA
DOAKOA



30, barikua

19:00-23:30 • Faktorian
NERABE FAKTORIA/
NERABEENTZAKO
BELDUR JAIA AFARI
BELDURGARRIA + DJ
BAZKIDEEK DOAN
EZ-BAZKIDEEK 3€



31, zapatua

10:30-13:30 • Faktorian
ATELIER PUNTUALAK/
BITXIGINTZA
IKASTAROA
KUTTUNARTEREKIN
YAIZA CASTILLO
BAZKIDEEK 45€
EZ-BAZKIDEEK 50€

*Urriaren 15etik
aurrera, ekarri egoera
onean dauden jantziak II.

ARROPA PLAZA

ekimenerako! Azaroaren 7tik
14ra, Faktoria hartu-eman
azoka bihurtuko dugu!



WWW.FAKTORIA.EUS



INFORMAZIO
GEHIAGORAKO
HARPIDETU GURE
WHATSAPP KANALERA!



EGONALDIAK
ANDREA BERBOIS URRIAK 5-10
PAXKAL IRIGOYEN URRIAK 12-18
MAITA KULTURA URRIAK 19-22

Arrankudiaga-Zollo

Urte amaieran entregatuko dituzte 12 udal etxebizitza kooperatiboen giltzak



Prest daude hamabi udal etxebizitza kooperatiboak. Arrankudiaga-Zolloko Udala

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Urratsak ematen dihardu Arrankudiaga-Zolloko Udalak etxebizitzaren esparruan. Amaitu dute 12 udal pisu kooperatiboen eraikuntza, eta Gabonetarako entregatu nahi dituzte giltzak bertan biziko diren pertsoneri.

“Jende gazteak herrian bertan bizitzeko aukera izatea nahi dugu, migratziora behartu gabe”, nabarmendu zuen Txutxi Ariznabarreta Zuberok iragan osteguneko Azalera podcastean. Alkateak azaldu zuenez, etxebizitza bloke horretan biziko diren pertsona gehienak udalerriko 36 urtetik beherako gazteak izango

dira, eta baliatutako eredu kooperatiboari buruzko xehetasunak ere partekatu zituen. Bere hitzetan, Udalak lagatu dio kooperatibari etxebizitzak eraikitzeko lurzorua, baina “oso neurrizehatzak” aplikatuz “espekulazioaren aurka”. Hain zuzen, bertan biziko direnek aukera izango dute etxea seme-alabei lagatzeko, baina ezingo dute saldu.

Alokairu etxebizitzak

Bigarren proiektu bat ere du martxan Arrankudiaga-Zolloko Udalak, alokairuzko 10 etxe eraikitzea baitu buruan, Eusko Jaurlaritzarekin lankidetzan. 2022an sinatu zuten bi erakundeen arteko lankidetzak hitzar-

mena, eraikuntzarako udal lurzoru bat bideratuta. Akordioa luzatu behar izan dute aurten, Jaurlaritza atzeratu egin delako, Ariznabarretaren esanetan. Dena den, “martxan” dago dagoeneko proiektua, obrak 2027an hastea espero du alkateak, eta aurreratu du hainbat irizpide adostu dituztela udalerriko bizilagunek pisuen esleipenean aukera gehiago izateko.

orrez gain, tokiko gobernu-buruak nabarmendu du hirugarren esparru batetik ere heldu diotela etxebizitzaren auziari: baserriak. Hain zuzen, ordenantza osatu zuten mota horretako eraikinetan etxebizitza bat baino gehiago atondu ahal izateko.

Okondo

Sei aerosorgailuko beste zentral eoliko bat egin nahi dute Aiara eta Okondo artean: Pe Pando



Macrina Solar 33 enpresak proposatu du proiektua. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Jadanik mahai gainean dauden proiektu energetikoetara beste berri bat gehitu beharra dago Aiaraldean. Izan ere, Macrina Solar 33 konpainiak Pe Pando zentral eolikoa eraikitzeko asmoa dauka Aiara eta Okondo artean.

Egitasmoak sei aerosorgailu aurreikusi ditu eta Aiaraldeko Mendiak Bizirik plataformak salatu duenez, 403 hektareako zabale-
ra okupatuko luke: 257 Aiaran eta 146 Okondon.

Administrazioaren aurreko baimena lortzeko prozesua abiatu du

enpresak eta Arabako Foru Aldundiak lehen urratsa egin du jakiteko lehia egongo litzatekeen beste enpresa batzuen helburuekin.

Aiaraldeko Mendiak Bizirik plataformak, bere aldetik, kritikatu du erakundeek prozedura abiatu dutela tokiko erakundeekin harremanetan jarri gabe eta jakin barik udal hirigintza araudiak kontra-koak diren.

Gogoratu beharra dago Aiaran eta Okondon eragiten duen balizko zentral bakarra ez dela Pe Pando. Alegia, Ferosca I, Mendi, Igebelar, Krabelin Solar eta Navegantes 31 ere eraiki nahi dituzte inguru horretan.

LUYANDO

VISIÓN & AUDICIÓN

Zure zentzumenak zaintzen

www.luyandoopticos.com

LAUDIO - AMURRIO - URDUÑA - ZALLA - GASTEIZ

MERKATARITZA FESTA

Sustapen bereziak abiaraztea
Laudio Berrikusirekin zozketa berria
100€-ko 3 txartelen zozketa
Poltsa berrerabilgarrien banaketa

Udazken-neguko produktuen erakusketa eta salmenta

Animazio komertziala
11:00etatik aurrera
Merkataritza festa
18:30etatik aurrera
Moda desfileak kalean
LEYBE'S - CAN CAN - KUKUMA
NINA LIFE STYLING - MOKKA
TAPICERIA JUAN
TXIMELETA BOUTIQUE

uztiak 16 LAUDIO

LAUDION BIZI-CONPRO LAUDION GILLODIO EROSI

www.laudiocomercial.com

LAUDIO
COMERCIO Y OCIO

araba **álava**
Foru aldundia diputación foral

Laudio Berrikusi

Herriz herri

Amurrio

San Anton Armuru nagusien egoitzan egindako hobekuntzak aurkeztu dituzte



San Anton Armuru nagusien egoitzan aurtien egindako obren inaugurazioa egin zuten ordezkari publikoek. **Aiaraldea.eus**

Testua
Aitor Aspuru Saez

Egun bizia izan zuten iragan urriaren leian San Anton Armuru nagusien egoitzan. Izan ere, Ramiro Gonzalez Ahaldun Nagusiak, Cristina González lehengengo diputatu nagusiorde eta Enplegu, Merkataritza, Turismo eta Foru Administrazioako foru diputatuak, Gorka Urtaran Gizarte Politiken Saileko foru diputatuak eta Txerra Molinuevo Amurrioko alkateak bisita egin zuten egikaritutako obren nondik norakoak ezagutzeko.

Zentroko zuzendariaren azalpenak izan zituzten gauzatutako hobekuntzak ikusteko eta komunetan, logeletan, eraiki den terraza berrian, egongelan, botikak gordetzeko gelan edota energiaren esparruan egindako esku-hartzeen lekuko izan ziren.

1,3 milioi euro

Guztira, 1,3 milioi euroko inbertsioa egin dute eta Arabako Foru Aldundiak Europar Batasunaren Next Generation EU

funtsen finantzaketa izan du, Suspertze, Transformazio eta Erresilientzia Planaren esparruan. Proiektuak eraikineko beheko solairua eraldatu du bereziki, 300 metro koadro ingurutan handitu baitute. Horri esker, egongela-jangelak azalera nabarmen handiagoa du orain eta askoz argitsuagoa da.

Gainera, aretoak berrantolatzearekin esker, zenbait arreta zerbitzu lekualdatu ahal izan dituzte eremu horretara, hala nola ile apaindegia, podologia, errehabilitazioa eta farmazia.

Gehien baloratuko duten berritasunetako bat da bisita gela berria. Sarrera nagusiaren ondoan dago. Espazio horrek ingurune erosoagoa eskaintzen du egoiliarren eta senideen arteko topaketetarako.

Horrez gain, terraza berria sortu dute lehen solairuan, bertatik ibiltzeko modukoa. Esku-hartzearen beste alderdi nabarmen bat irisgarritasuna hobetzea izan da, igogailu berria jarri baitute.

Energia eraginkortasunean ere hobekuntzak egin dituzte

eta plaka fotovoltaikoen bidez kontsumitzen den elektrizitate erdia sortzen dute.

Hitzartze anitzak

Behin bisita amaituta eta Arloetxe Txoriak txori abestu ostean, egongela betetzen zutenen aurrean (egoitzako erabiltzaileak, langileak, familiak...) hartu zuten hitza.

Lehenengoa egoitzaren zuzendaria izan zen eta jarraian Izaskun Bergara langilea, Amurrioko alkatea eta Ramiro Gonzalez Ahaldun nagusia hurbildu ziren mikrofonora. Nola ez, guztiek izan zituzten esker hitzak erakundeentzat, egindako lanagatik eta erabiltzaile zein langileentzat, erakutsitako pazientziagatik.

Hitzartze bitxiena Juanjo Moraza erabiltzailearena izan zen. Izan ere, bi ezusteko atsegin utzi dizkio inbertsioak. Alde batek, egin zela, ez zuena argi gertatuko zenik, eta bestetik, iragarritako epeen barruan egin zutela. Zuzendariari eman zizkion eskerrak Morazak, lanen atzean egon baita etengabe.

Amurrio Antzokiak ikasturte berriko programazio kulturala estreinatu du



Iaz bete zituen 20 urte Amurrio Antzokiak. **Aiaraldea.eus**

Testua
Aimar Gutierrez Bidarte

Abiatu da Amurrio Antzokiko ikasturte berria. Iragan asteburuan ekin zioten programazio kulturalari, bai eta asteroko zinema eskaintzari ere. Korrontzi eta Aiara Dantza Taldearen artean sortutako *Mundua Dantzan* ikuskizunak inauguratu du denboraldia urriaren 3an. Emanaldi bateratua eskaini zuten, eta Agus Barandiaran musikariaren *Korrontzi Dantzan* proiektuaren 10 urteko ibilbidea ospatu zuten bertan.

Antzerkia ere ez da faltako antzokiaren urriko karteldegian. Urriaren 4ean, Errauskineren ipuin klasikoa musikal formatuan taularatu zuen Tomasa Teatro konpainiak, "umorea, musika eta 3D efektu bisualak uztartzen dituen ikuskizuna". Urriaren 14, 24 eta 31n, aldiz, Aimara Antzerki Taldeak antolatutako XV. Amateur Antzerki jardunaldiak hartuko dute tranpaldoa. Hiru dira aurtengo jaialdira ekarriko dituzten piezak: *La Hostelera*, *La Risa* eta *La boda de la hija del presidente*.

Zinema ere bueltan

Zinema eskaintzak ere ez du hu-

tsik egingo abiatu berri den denboraldian. Orain arte bezala, igande eta astelehenetan izango dira saioak, 19:00etan. Christopher Nolan zuzendariaren *La Odisea* eman dio hasiera filmen segidari. *Palestina 36*, *El ser querido* edota *La Bola Negra* dira urrian ikusi ahaliko diren beste pelikuletako batzuk. Lusi Vil zinemagileak gidatutako zineforuma ere egingo dute, urriaren 23an, eta Islandian kokatutako *El Valle de Los Carneros* filma izango dute eztabaidagai.

Programazioaren xehetasun guztiak biltzen dituen liburuxka banatuko du datozen egunetan Udalak. "Amurrio Antzokia herritar guztientzako gune irekia izaten jarraitzea nahi dugu, kulturaren inguruko topagunea, eta pertsona bakoitzak bere interesekoak diren eta gozarazten dioten proposamenak aurkitzeko aukera izan dezan", adierazi du Naiara Barallobre Amurrioko Udaleko Kulturazinegotziak, eta nabarmendu du denboraldi berri honetan ere "diziplinen aniztasunaren aldeko apustua" egin dutela, "adin ezberdinetarako proposamenen alde eta urte osoan kulturara hurbiltzeko aukera emango digun programazio baten alde".

Amurrio

Maria Teresa Menoyo lezamarra izan da Arabako foru garraioa gehien erabili duen pertsona

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Maria Teresa Menoyok jaso du Arabako Foru Aldundiaren aitortza, 2025ean erakunde publiko horrek kudeatzen duen autobuszerbitzua gehien baliatu zuen pertsona izateagatik. Ez da lehenengo aldia, iaz ere aitortza bera jaso baitzuen Lezamako bizilagunak. Gauzak hala, hiru BAT txartel jaso ditu aiaraldearrak sari moduan, 90 euroko kargekin, hau da, 270 euroekin gutzira, garraio publikoa erabiltzen jarraitzeko. Zehazki, 797 bidaia egin zituen iaz Menoyok (aurreko urtean baino 77 gehiago). Silvina Vicente Zorzolik jaso du bigarren saria, 788 bidaia egiteagatik. Hirugarren postua, aldiz, Martha Amelia Chevezek eskuratu du, 717 bidaia eginda 2025ean. Jon Nogales Prietok eman dizkie sariak hiru emakumeei. Mugikortasun Jasangarriaren eta Bide Azpiegituren Saileko foru diputatuak aipatu du autobus zerbitzuak markak hautsi zituela iaz, 2,7 milioi erabileren langara iritsita.

Eta gora doa zifra, Aldundiko ordezkariaren hitzetan: "urtarrietik eta abuztura bitartean %7 baino gehiagoko hazkundera izan baita, eta horri esker ekitaldia 2,9 milioi inguru bidaiarirekin itxi ahal izango dugu".

Urduña

Miguel Angel Blancori buruzko filma grabatuko dute Urduñan, eta figurante bila daude



Mikel Bustamante aktore amurriarra, artxibo irudi batean. M.B.

Testua
Garazi Cuadra Alvarez

Temps enpresa jende bila dago Urduñan, ETak bahitu eta hil zuen Miguel Angel Blancoren inguruko *Blanco* filmean parte hartzeko

Azaroan hasiko dira errodatzen Felix Viscarret zuzendaria gidatutako filma, eta egun zehatzetan egingo dira grabaketak, oraindik zehaztu gabe daudenak. Produkzioak jende asko behar du, eta, beraz, parte hartzeko interesa duten 18 eta 70 urte bitarteko herritar guztiei luzatu diete aurkezteko deia.

Filmak Miguel Angel Blancoren azken orduak irudikatzea du helburu, bere bahiketaren eta hilketaren aurreko egunetako gertakariak pantailara erama-

nez. Besteak beste, garai hartako giroa eta herritarren mobilizazioa irudikatzeko eszenak osatuko dira, 1997ko testuingurua ahalik eta modu errealistean islatzea izango baita produkzioaren helburuetako bat.

Mikel Bustamante amurriarra izango da Blancoren papera egingo duena. Aktoreak ibilbide oparoa egin du zineman eta telebistan, eta besteak beste, *Maixabel*, *La casa de papel*, *Nasdrovia* eta *Cinco lobitos* lanetan parte hartu du. Azken filma horretan egindako lanagatik, gainera, Goya sarietarako izendatu zuten Gizonezko errebelazio aktore onenaren kategorian. Oraingoan, pertsonaia historiko baten azalean jarriko da, Miguel Angel Blancoren azken orduak pantailara eramateko.

Izan Amurrio Jaia.

Urriak 24

Juan de Urrutia plazan

11:00 — 13:00

Haurrentzako jolas libreak eta eskulan tailerrak

Kirikino Atsedeen Taldea Elkartearen eskutik.

12:00 — 14:00

Poteo musikatua Otxote Ugarterekin.

17:00etatik aurrera

Bizindar Herri Kirol Taldea vs Gorobel: tradizioa eta fitnessa aurrez aurre.

Amurrio Berrikusi tonbola. Amurrio Berrikusiri buruzko informazio-standa.

18:00etatik aurrera

Bingoa gure dendetako sariekin, sorpresa ugari! Pintxoak Burutxaga Hesbeteak-en eskutik (zozketa tiketekin).

22.00-01:00

Gautegun Erromería.

Izan AMURRIO

AMURRIO

araba álava

foru aldundia diputación foral



- **PAELLAK** marisko, valentziar erara, arroz beltza, fideua...
- **OILASKO ERREAK**
 - ETXEKO MARMELODAK
 - PIPER POTOAK bertan erretakoak
 - KM 0 PRODUKTUAK

EGIN ZURE ENKARGUA

Mirian 618 836 139 Juan Carlos 675 942 804

Aldaiturriaga industrialdea 17-18 pab., AMURRIO

Elkarrizketa

"GAZTEONTZAKO ESKAINTZA OSO MURRITZA DA ARTZINIEGAN, ETA HORRI BUELTA EMAN NAHI DIOGU"



ALBA SAN VICENTE_k, IRAIA ASTARLOAK ETA IRATI ASTARLOAK OSATZEN DUTE ARTZINIEGAKO TAUPADA GAZTE ELKARTE SORTU BERRIA. JAIETAN TXOSNAN IBILI DIRA BURUBELARRI ETA ORAIN ASMO UGARI DITUZTE HERRIKO GAZTEAK AKTIBATZEKO.



Testua eta argazkiak **Aimar Gutierrez Bidarte**

Artziniegako Taupada Gazte Elkarte sortu duzue udan.

Iraia: Askotan nabaritu dugu elkarte baten beharra herrian. Azken urtean hainbat ekimen antolatu izan ditugu modu indibidualen, eta erakunde edo egitura baten falta nabaritu dugu antolakuntza hori guztia errazteko. Herri-tarrek kudeatutako elkarte bat, herritarrei zuzendua.

Denbora luzez gu hiruron arteko elkarrizketetan egon den ideia izan da.

Alba: Nabaritzen genuen jendeak horrelako zerbait exijitzen zuela. Jaietatik haratago ere herriari bizitza emateko. Inguruko herrietan jaiak ez ezik Gazte Egunak eta bestelako ekimenak antolatzen dituzte gazteek eta guk ere nahi genuen horrelako zerbait Artziniegan. Egia da iraila oso hilabete potentea dela herrian, jaiak eta Antzinako Azoka tarteko, baina gainerako hilabeteetan ez dago ezer.

Hartu duzue aurretik egondako eragileren baten erreleborik?

Irati: Artziniegan ez da aspaldian horrelako eragile egituraturik egon. Jaiak, esaterako, jai batzorde batek antolatu ditu azken urteetan, baina ez da talde egituratu bat, norbanakoen talde bat baizik, jaiak aurrera ateratzeko soilik elkartzen dena.

Alba: Gure inizatiba propioz sagardotegira joateko autobus bat antolatu genuen iaz, eta arrakasta handia izan zuen. Horrek gauza gehiago antolatzera bultzatu gintuen. Edozer egiten genuela traba burokratikoak topatzen genituen, eta behin eta berriro errepikatzen ziguten elkarte ofizial baten bidez askoz errazagoa izango zitzaigula edozer egitea.

Zergatik erabaki duzue elkarte sortzeko urratsa ematea?

Iraia: Jaietako txosnaren kudeaketak piztu du elkarte sortzeko behar genuen txinparta.

Azken bi urteetan bi taberna desberdinek kudeatu dute jaietako txosna. Nabaritzen genuen horrek izaera herrikoia kentzen ziola txosnari, ez zela zerbait herrikoia. Bertan biltzen zen dirua ez zen gerora herrian gauzak antolatzera inbertitzen. Guk uste dugu bertan biltzen dena herrian inbertitzeko dirua izan behar duela, ekintza gehiago antolatzeko Artziniegan. Garai batean mendi taldeak edo bestelako elkarteek kudeatzen zuten txosna, baina azken urteetan ez.

Gauzak horrela, txosna kudeatzeko lizitaziora aurkezteko epea agortu baino egun bat lehenago eman genuen izena. Arrapaladan egin genuen eta 24 orduren buruan bagenuen elkarte sortua. Presio puntu hori gabe ziurrenik tabernaren bateko terrazan jarraituko genuke elkarte bat sortzearen beharraz hizketan.

Alba: Denbora generaman ideia buruan genuela, baina ez ginen inoiz hau formalizatzerira iristen.

"Azkenean jendeak ulertu zuen gure proposamena eta erantzuna oso oso positiboa izan da"

Denbora gutxian elkarte aurkeztu eta txosna kudeatzera sartu zineten. Nolako harrera izan du egitasmoak herrian?

Irati: Guztiz ezezaguna zen elkarte eta jendeak galdera asko egin zizkigun hasieran. Guk gazte mugimendua aktibatzea beste asmorik ez genuela azaltzen pasa genituen lehenengo asteak. Instagram kontua zabaldu genuen eta jendearen laguntza eta kolaborazioa eskatu genituen. Azkenean jendeak ulertu zuen gure proposamena eta erantzuna oso oso positiboa izan da. Gazte askok eta askok jo dute gugana ekarpena egin nahian; jaietako gazte bazkaria da horren adibide.

Iraia: Nabaritu dugu Artziniegako gazteek bazutela herrian parte-hartzeko grina. Guk lehenengo urratsa eman dugu besterik ez.

Alba: Egia da hasieran azalpen asko eman behar izan genituela baina askoz handiagoa izan da jaso dugun babes guztia.

Pozgarria izan behar du herriko gazteen erantzun positiboa jaso izanak.

Alba: Izan dira sekula txosnan egon ez diren baina aurtengoan egunero bertan egon diren kua-drillak.

Irati: Orotariko gazteak egon dira bertan gainera. Gure asmoa kua-drilla desberdinak nahastea eta elkarte izan da, eta lortu dugu. Txosnatik familia moduko bat sor-

elkarritzeta

tzea, nolabait. Horretarako jolas eta ekintza desberdinak prestatu genituen eta emaitza oso positiboa izan da.

Iraia: Gainera beti egon da norbait laguntzeko prest; izan barra txanda egiten, materiala mugitzen, txosna ixten...

Irati: Gure amatxuei ere eskerrak eman beharrean gaude, asko lagundu digute bokatekin.

Jaiak eta Antzinako Azoka pasa diradagoeneko. Txosnaren zurrun-biloa atzean utzita zeintzuk dira zuen hurrengo urratsak?

Iraia: Kontu guztiak ixten gabil-tza orain. Behin hori bukatuta bilera ireki bat deitzea da gure asmoa. Txosna hartu izanak herriko gazteak animatu dituela uste dugu eta jarraipena eman nahi diogu honi. Biler ireki horretan txosnetan ateratako diru kontuak aurkeztu nahi ditugu, eta horrekin zer egin daitekeen pentsatu.

Alba: Ideiak jaso nahi ditugu, eta herriko gazte guztiak Taupada Gazte Elkartearen parte sentiaraztea.

Jendea erakarri nahi duzue Taupada Gazte Elkartera.

Irati: Bai. Taupada ez gara gu bakarrik. Gu hirurok gaude elkar-tearen atzean baina txosnaren

“Ideiak jaso nahi ditugu, eta herriko gazte guztiak Taupada Gazte Elkartearen parte sentiaraztea”

lizitazioaren eta kudeaketaren prozesuak hori eskatzen zuelako soilik. Edozein ideia eta gazte da ongi etorria. Nahiko genuke ere lokal bat izatea, jendeak nora jo izan dezan. Hori guztia ari gara aztertzen orain.

Alba: Ideia ugari ditugu esku artean. Mendi irteerak antolatu nahi ditugu, besteak beste. Gure kuadrilletan badira mendira asko ateratzen diren lagunak eta prest azaldu dira ibilbideak antolatu eta irteerak gidatzeko. Hori da bilatzen duguna; herriko gazteen inplikazioa.

Artziniegako gazteria batuta dagoela uste duzue?

Alba: Egia da kuadrillakoren batekin ez bada gazteak gauza gutxitan parte hartzera animatzen direla, baina uste dut hori aldatuz doala. Aurtengo jaietan oso giro ona egon da eta jendea asko nahastu da elkarren artean. Horri heldu nahi diogu. Gazte kuadrillak nahastea, eta edozer egiteko dela ere konpainia nahi badu hemen topatu dezakelea jakin dezala.

Iraia: Herri txikia da gurea, eta ez gara gazte asko. Zergatik ez elkartu zurea ez den kuadrilla bateko jendearekin gogoko duzun plan bat egiteko? Udan ez hainbeste baina neguan nabaritzen da

“Herri txikia da gurea, eta ez gara gazte asko. Zergatik ez elkartu zurea ez den kuadrilla bateko jendearekin gogoko duzun plan bat egiteko?”

jende gutxi geratzen dela herrian. Aukerak eskaini nahi ditugu gazteon aisialdia aberasteko: hitzaldiak, kontzertuak, irteerak...

Irati: Eskaintza oso murrizta da Artziniegan, eta horri buelta ematea dagokigu.

Iraia: Niri amorrua ematen dit inguruko herrietara joan behar izatea Artziniegan ezer antolatzen ez dugulako. Inauterietan zergatik ez dugu zerbait prestatzen herrian Laudiora jo beharrean? Gainera Artziniega ez dago oso ondo komunikatuta, autoa ia ezinbestekoa da edonora joateko.

Bada bai ala bai ikasturte honetan antolatu nahi duzuen ekintza zehatzik?

Iraia: Kuadrillen Eguna berreskuratu nahi dugu. Lehen ekainean egiten zen eta berriro antolatzea da gure asmoa.

Alba: Sagardotegira busa ere antolatuko dugu ziur. Iaz arrakasta handia izan zuen, eta jende ugari geratu zen etorri gabe. Gustatuko litzaiguke ere Aiaraldeko beste gazte eragile batzuekin harremanak estutzea.

Iraia: Gazteoi dagokigu orain herria mugitzea. Sinistuta gaude herriko gazteok asko dugula eskaintzeko eta horri bidea emateko dator Taupada Gazte Elkartea.



Iritzia

Pisa emaitzak, kezkagarriak eta... harrigarriak?



Koldo Gilsanz

Ikasturtea hasi berri argitaratu ziren OCDE-k gidatutako hezkuntza sistemen ebaluazioaren emaitzak eta oso kezkagarriak dira: irakurmenaren beherakada nabarmen eta orokorra eman da, hots, testu konplexuak irakurtzeko (eta pentsatzeko!) gaitasuna asko jaitsi da.

Honek hezkuntzaz eta hezkuntza sistemaz hitz egitea ekarri du. Urteetako bilakaerari buruzko hausnarketa sakona egin behar dugu eta gainbehera honen arrazoiak bilatu. Hezkuntza sistema gizarte demokratikoen zutabe garrantzitsua da eta krisian dago; guztioi eragiten digun krisia.

Horregatik gaurkoan fokoa zabaldu nahiko nuke eta gizarte osoari erreparatu. Seguruenik bat etorriko gara guztion irakurmen gaitasuna jaitsi dela. Aisialdirako, itxaron denborak betetzeko, mundua irakurtzeko zein harremanetarako bitarteko audiobisualak gailendu dira, eta hauek ideietan sakontzeko duten gaitasuna ez da testu idatziak duena.

Seme-alabak lotara laguntzeko erritualetan ipuinak jada ez daude beti presente. Helduok idatzizko komunikaziora jotzen dugunean, testu laburretara jotzen dugu (testuak geroz eta laburragoak dira, baita iritzi artikulua hau ere). Beraz, esan dezakegu irakurmena geroz eta gutxiago praktikatzeko dela.

Bestalde, gaitasun bat garatzeko motibazioa eta arreta ere ezinbestekoak dira.

Lehenengoari dagokionez, erreferente falta dago. Ohikoagoa da pertsonaia publiko bat bere ezjakintasunaz harrotzen ikustea, ezagutzei balioa ematen baino. Ildo berean, ikastetxeetan nahiko sarri entzuten dira curriculumari buruzko kexak, ea historia edo deribatuak egiten ikasteak zertarako balio duen. Eta argudio hauek gurasoek ere botatzen dituzte. Ez, jakinduria ez dago modan.

Eta azkenik arreta zentratzen ikastea ere funtsezkoa da. Haurrek, ikasteko toki eroso eta lasaiaz gain, heldu bat gertu behar dute, haien emozioak eta arreta bideratzen laguntzeko prest. Eta ez zoro moduan dabilen “multitask” guraso bat.

Beraz, testuinguru honetan esan dezakegu PISA txostenaren emaitzak oso kaxkarrak direla. Baina, agian ez hain harrigarriak.



EZ DA NAHIKOA MACKLEMORE

Xabier San Roman

“Ez nituen Ed Sheeranen hamar kontzertu behar. Birekin nahikoa zen. Bi aukera 90 000 pertsonaren aurrean oso arriskutsuak bihurtu diren hitz horiek esateko: Free Palestine. Baina hitz horiek esatea eszenatokietatik kanporatuta egotea kostatzen bazait, elkarrizketen fokua Palestinan jartzen dudana bitartean, inoiz izan dudana birarik arrakastatsuen izango da”.

Hauek izan ziren Macklemore-n hitzak Ed Sheeranen biratik kanporatua izan ondoren Palestinaren aldeko diskurtso bat zabaltzeagatik. “Gazako jendeak, Zisjordania okupatura arte, jakin dezala ez ditugula ahaztu”, esan zuen oholtza gainean. Tristeki, genozidioa denboran luzatu ahala egoera normalizatzeko eta Palestinaz eta Israelgo estatu terroristaz hitz egiteari uzteko arriskuan erori gaitzke, eta horrelako gertakariak gaia berriro mapan kokatzen laguntzen dute. Eta artistak aipatzen ari garela, Mateo Zikutaren “Ez da nahikoa” abestia-ren ‘barrak’ etorri zaizkit gogora: “Ez da nahikoa fuck them all / ez da nahikoa Macklemore / ez da nahikoa kale bor / antolatu gabe ez gara inor”, zioen Gasteizko raplariak.

Aurten, urriaren 7an, hiru urte bete dira palestinar erresistentziak ‘nahikoa da’ esan zuenetik. Mendebaldeko herrialdeetan, beraz, Palestinari eta haren erresistentziari babesa adieraztea dagokigu; eta baita jarrera hori defendatzen dugunon aurkako kriminalizazioari aurre egitea ere. Aurreko ikasturtean Palestinarekiko elkartasunaren eta Israel suntzitzearen aldeko borrokari eustea lortu genuen, eta mendebaldeko gobernu eta erakundeek genozidioan izandako konplizitatea nabarmendu genituen: Espainako Vueltako mobilizazioak, enpresa laguntzaileen seinalamendua, ontzidiko kideek jasandako erasoei emandako erantzuna, Euskal Herriko eta Palestinako selekzioaren arteko partidua, Israeleko kirol taldeen presentziaren aurkako salaketak, Oihu bat Palestinara musika jaialdia...

Hiru urte hauetan zehar, ordea, argi ikusi da Israelen izaera kriminala. Eta guk ezin dugu borroka orain eten. Erresistentziak palestinaren egoera erdigunean jarri zuen 2023ko urriaren 7an, eta horri jarraiki ordutik eta aurrerantzen ere Palestina erdigunean mantentzea dagokigu guri. Palestinaren askatasuna defendatzearen eta genozidioan, espantsionismoan eta apartheidean oinarritutako estatu terrorista desegitearen aldeko borrokan jarraitzea dagokigu. Behar-beharrezkoa delako genozidioaren eta inperialismoaren aurka antolatzea eta borrokatzea.

“Hiru urte hauetan zehar,
ordea, argi ikusi da Israelen
izaera kriminala. **Eta guk ezin
dugu borroka orain eten**”



DILISTAK ETA ETXEBIZITZA

Leire Ugadi

Nekez ikusten diezu amaiera maldei. Kurtso hasierakoa, urte hasierkoa, eta bide erdian dauden guztiak. Uda orok dakar bere iraila; aste orok dakar bere aste-lehena eta tarteka zaindu ez dituzun kontuak atera beharko dituzu nekez.

Lanak ez dizu jateko adina ematen. Ura botako diozu kafeari, ura xaboiari, ura dilistei, gehiago iraun dezaten. Baina ez dira biderkatzen. Igandero supermerkatuetako eskaintzen liburuxka ondo aztertuta zerrendatuko dituzu astean zehar erosiko dituzunak. Gustatu ala ez jango dituzu eskaintzak.

Lagunak aparteko orduak eskatu dizkio nagusiari. Lagunaren egunak aparteko orduak beharko lituzke. Agertzen den ia guztietan lanetik dator, berandu, eta berandu doa gero lanera. Pote azkar bat hartzeko geratzen zaretenean luzatu nahiko zenuke tartea; ur gehiago botaz zerbezari, edo denborari, posible balitz.

Lan-absentismoa kontrolatzeko neurriez ari da patronala, zu absentismo soziala pairatzen ari zara.

Prezioak lan-ordutan itzultzen hasi zinenetik alferrikako gastu bakoitzeko emango eta jasoko duzu zigorrada; zeure buruari zeure buruak. Kaña batekin bi dilista pakete erosiko zenituzke. Zenbat otordu kendu dizkiozu zeure sabelari dagoeneko? Lotara joango zara afaldu gabe. Afaldu: denbora eta dirua galdu. Zure gosean esku arrotzek agintzen dute. Janak ez dizu lan egiteko adina ematen.

Nekez aterako dizu bihar nagusiak nahi beste etekin, nekatuegi egongo zarelako egunak gora doazen malda nekezak direlako. Jarraian malda gehiago dago. Nekez egingo duzu lo etxea erre edo etxetik botatzen zaituztela amets egiten. Zer ote da okerrago? Estatu borra izango da bankuarekin duzun zorra ez kitatzeagatik jasoko duzun zigorra.

Bizitzak ez dizu bizitzeko adina ematen hemen. Ez daukazu nora emigratu dena den. Etxebizitza ezinbesteko eta ezineko delako. Bizitza bezala.

“Influencerrak edota futbolistak milaka gazteren pantailak betetzen dituzten profil ohikoenetakoak dira”



ERREFERENTE EGOKIAK

Maider Lopez

Duela hainbat egun, PISA txostenaren emaitzak ezagutu genituen. Emaitzak ikusi eta aztertu ondoren, askok dira belaunaldi berriekekin zer gertatzen ari den galde-tzen dutenek. Hezkuntza-metodoak zalantzan jarri nahi izan gabe, errealitatea da teknologia eta adimen artifiziaia ez direla behar bezala erabiltzen ari.

Horretaz aparte, beharrezkoa da galdetzea zer nolako erreferenteak dituzten gaur egungo gazteek. Eta, noski, ez gaude gurasoe-taz hitz egiten, ezta irakazleetaz ere ez, sare sozialetan jarraitzen dituzten helduetaz baizik. Influencerrak edota futbolistak milaka gazteren pantailak betetzen dituzten profil ohikoenetakoak dira. Baina, mota honetako profilak jarraitzea ondo al datorkie beraien garapen akademikoetarako? Errealitatea da, gustuko dituzten futbolariak yate batean igota ikustea ez duela ezer onik ekarriko, hori seguru. Ezta influencerrek erakusten dituzten erraztasunak eta bizi-mailak ere ez. Profil hauetaz erakarrita, askok diote etorkizunean influencer, youtuberra edota futbolaria izan nahi direla, baina guztiok dakigu errealitatea askoz ezberdina dela.

Hau kontuan hartuta, esfortzuaren kultura berriz ere planteatze-zeko momentua heldu al da? Dakiguna da helburuak lortzeko asko ikasi eta lan egin behar dela, lorpenak ez baitira oparitzen ezta bakarrik heltzen. Baina badago itxaropena, dena ez dago galduta. Eta horrela sinisten dugu.

Irailak 12an, Amurrioko bizilaguna, Mikel Landa txirrindulariak, 2026ko Vueltako 20. etapa irabazi zuen. Helmuga zeharkatu ondoren, kirolari arabarrak hitz hunkigarriak eskaini zizkion bere semeei. Hitz horiei buruz, hain zuzen, ikastetxeetan hitz egin liteke, ahaleginaren eta sakrifizioaren garrantziaren adibide gisa. Elkarrizketa hori entzun ondoren, esaldi bat azpimarratu nahi dugu: “Ezin duzu inoiz amore eman”. Eta horretan datza helburuen lorpena. Lan egitean, ahalegintzean, gainditzeko gaitasunean eta, Mikel Landak esaten duen bezala, inoiz amore ematean, nahiz eta egoera aurrez aurre eta erraz jarri ez arren.



Euskal Herriko Etxebizitza Sindikatuek iragan urriaren 2an egindako mobilizazio bateratua. Ecuador Exea



Gervasio Sanchez fotokazetariak bi
erakusketa aurkeztuko ditu eskualdean

Gervasio Sanchez kazetari eta argazkilaria-
ren *Activistas por la vida* proiektua hartuko dute
Orduña Hiria Museoak eta Amurrioko La Caso-
nak, urriaren 7 eta 8tik aurrera, hurrenez hu-
rren. Guatemalako eta Honduraseko giza esku-
bideen eta ingurumenaren alde borrokatzen du-
ten 40 pertsonen eguneroko bizitza eta testigan-
tzak erakusten ditu erakusketak, argazkien, tes-
tuen eta bideo-elkarrikizketen bidez.

Proiektuaren bitartez, bi herrialde horietan
lurraren, ingurumenaren eta komunitateen es-

kubideen defentsan jarduten duten pertsonen
errealitatea ezagutarazi nahi da. Izan ere, haien
lana interes ekonomiko eta enpresarialekin tal-
ka egiten du askotan. Besteak beste, merkatu
globalera bideratutako baliabide naturalen us-
tiapenean aritzen diren inbertitzaile, enpresa
eta talde transnazionalen jarduerai aurre egin
behar diete.

Erakusketa hauek “Herriarte-Entrepueblos”
erakundeak antolatu ditu, 1988an Hego Ameri-
kan sortutako nazioarteko elkartasun-elkarte

independente, feminista eta oinarri sozial akti-
bistaduna. Elkartasunezko lankidetzaren, bidez-
ko hezkuntza globalaren eta eragin politikoaren
bidez, “Herriarte-Entrepueblos” mugimendu
feminista eta ekologistekin zein nekazari eta jato-
rrizko komunitateekin batera egiten du lan giza
eskubideen aldeko borrokan.

Proiektua bi erakusketetan banatu da: Ur-
duñako Museoan 20 aktibisten istorioak ezagu-
tu ahal izango dira, eta beste 20ak, Amurrioko
La Casonan egongo dira ikusgai.

HITZALDIAK

10.07 Asteazkena

19:00 AMURRIO

AZTARNAREN
V. JARDUNALDI

ETNOGRAFIKOAK

Kexaako hilibien koloreei
buruzko hitzaldia

Katekesi Aretoa

10.08 Osteguna

17:30 AIARA

“HAIEK ERE HISTORIA
EGIN ZUTEN”

Lala Eskolak antolatuta

Kexaako Monumentu Multzoa

10.08 Osteguna

19:00 AMURRIO

AZTARNAREN
V. JARDUNALDI

ETNOGRAFIKOAK

Alarar eta urduñarrak

Cadizen

Katekesi Aretoa

10.13 Asteartea

18:00 LAUDIO

EMAKUMEAK ETA
KONTZEJUAK

Lala Eskolak antolatuta

Lantenoko Eskolak

10.15 Osteguna

18:00 LAUDIO

“INDUSTRIA POLITIKA
LANGILE KLASAREN
ZERBITZURA”

ELA Sindikatuaren
diagnostiko eta proposamen
integrala ikuspegi
ekosozialetik

Erabilera anitzeko aretoa

10.16 Ostirala

19:00 ARTZINIEGA

EUSKAL LAIEI BURUZKO
HITZALDIA

Artziniega Museoa

IKASTAROAK

10.09 Ostirala

17:00 LANTENO

KANDELA TAILERRA

Lantenoko Eskolak

10.13 Asteartea

18:00 LAUDIO

BAKARRIZKETA

IKASTAROA JONE
BENGOAREKIN

Faktoria

10.15 Osteguna

17:30 LAUDIO

“HAZIERA: HAZIA, LURRA,
SASOIA ETA ERROA”

Agroekologismotik elkar
elakikatuz zikloko jarduera

Faktoria

10.17 Larunbata

12:00 ARTZINIEGA

OGIBIDE ANTZEKTUAK

Artziniega Museoa

10.17 Larunbata

18:00 LUJIAONDO

BELDUR ZINEMA

Aiarako Gaztelekua

10.17 Larunbata

20:00 AMURRIO

“LA HOSTELERA”

Genesis Teatro

Konpainiaren eskutik

Amurrio Antzokia

10.18 Igandea

12:00 ARTZINIEGA

BISITA ANTZEKTUAK

Toñin Luengas Frontoia

HAUR ETA
FAMILIA
JARDUERAK

10.09 Ostirala

17:00 LAUDIO

BARIKU PLAZA: ONGI
ETORRI UDAZKENARI!

Kokorikok Hezkuntza

Faktorlak antolatutako
jarduera

Faktoria

10.10 Larunbata

18:00 LUJIAONDO

UNO TXAPELKETA

Aiarako Gaztelekua

10.18 Igandea

09:00 URDUÑA

NAFARROA OINEZERA

JOATEKO AUTOBUSA

Suhiltzaileak

MUSIKA

10.10 Larunbata

12:00 LAUDIO

ANDREA BERBOISEN

SAIO IREKIA

Faktoria

10.14 Asteazkena

20:00 LAUDIO

FERAL STATE ETA
PSILOCYBE

Orbeiko Etxea

10.16 Ostirala

20:30 LAUDIO

DISTRI-AZOKA

Orbeiko Etxea

10.18 Igandea

19:00 LAUDIO

PAXKAL IRIGOYEN

Faktoria

DESTEI AVO

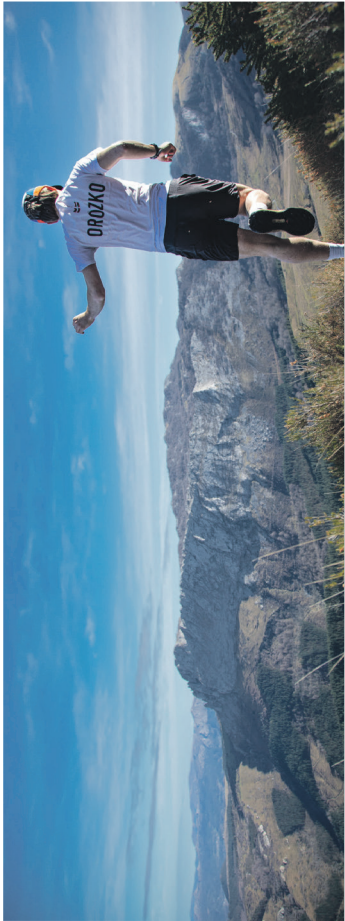
‘Aiaraldeko harrera guneak’, eskualdeko baliabide eta espazioak gerturatzeko prest



Zein tokitan daude zein baliabide? Galdera eta behar horri tiraka sortu du “Aiaraldeko harrera guneak” ekimena Bor-bor Aiaraldeko feminismo elkarteak. Bor bor Aiaraldeko feminismo elkarteak “Aiaraldeko harrera guneak” atonduko ditu urriaren 17tik azaroaren 7ra, bailarako gune eta proiektu ezberdinak etorriberriei eskuragarritzeko.

Itxinan Barrena Trail

lasterketaren lehen edizioa ate-joka



Trail lasterketa berria du eskualdeak. Eskualdeko zein Euskal Herriko korrikalari askoren egutegian dago honezkero datorren urriaren 17an Oroskon egingo duten Itxinan Barrena lasterketa. Antolatzaileek azaldu dutenez "Itxina mendiguneko paisaia bati satienak zeharkatzen dituen mendilasterketa zorrotz eta teknikoa da", datorren larunbatekoa. Bi ibilbide proposatu dituzte: 34 kilometroko luzera eta 2.000 metro desnibela

duen lasterketa nagusia eta 14 kilometroko lasterketa laburra.

Kirol probatik haratago, ekintza ugariantolatu dituzte herrian bertan parte-hartzaile zein Gorbeiako Parke Naturalera gerturatuko diren ikusleei zuzenduak. Goizean puzgarriak eta jazz ekitaldia egongo dira Zubiaur Plazan eta arratsaldean Ustekabe Txarantxan. Gak girotuko ditu herriko kaleak. Iluntzean Dj Arriaga egongo da festa giroa luzatzen.

Kartelera



AMURRIO ANTZOKIA
Palestina 36
URRIAK 09, 10
IGANDEA ETA ASTELEHENA
(5 / 3,75 euro)

19:00



DONIBANE ARETOA
La Bola Negra
URRIAK 09
IGANDEA (3,5 euro)

19:00



AMURRIO ANTZOKIA
El Ser querido
URRIAK 18, 19
IGANDEA ETA ASTELEHENA
(5 / 3,75 euro)

19:00



DONIBANE ARETOA
Verity - La Sombra de un engaño
URRIAK 18
IGANDEA (3,5 euro)

19:00

10.15 Osteguna
17:30 OKONDO
XABOI ETA KOSMETIKA TAILERRA
Adinekoen lokala

10.15 Osteguna
17:30 ARTZINIEGA
ESNEKIAK EGITEKO IKASTAROA
Artziniegako Udaltxe Zaharra

10.16 Ostirala
18:00 LUIAONDO
JOSKINTZA TAILERRA
Aiarako Gaztelekua

KIROL JARDUERAK

10.10 Larunbata
09:00 AMURRIO
ASPALTZA MENDIRA IRTEERA
Amurrioko Aisia Eskaut Taldearen 50. urterrena
San Roke

10.10 Larunbata
11:30 LAUDIO
EMAKUMEZKOEN I. TOKIKO BOLO TXAPELKETA ETA LXI. TOKIKO BOLO SARI NAGUSIA
San Roke Bolatokia

10.11 Igandea
07:30 URDUÑA
XXI. URDUÑAKO MENDI MARTXA
Foru Plaza

10.11 Igandea
09:00 URDUÑA
LEZIZAGORA IBILALDIA
Golkogane Mendi Taldeak antolatuta
Audio Institutua

10.17 Larunbata
09:00 OROZKO
ITXINAN BARRENA Trail Lasterketa
Zubiaur Plaza

10.17 Larunbata
11:30 LAUDIO
EMAKUMEZKOEN I. TOKIKO BOLO TXAPELKETA ETA LXI. TOKIKO BOLO SARI NAGUSIA
San Roke Bolatokia

IKUSKIZUNAK

10.11 Igandea
12:00 ARTZINIEGA
BISITA ANTZEZTUAK
Toñin Luengas Frontoia

DESTELARU JARDUERAK

10.07 Asteazkena
18:00 OKONDO
MINTZODROMOA
Feminismoa
Aiaraldean Bor-Bor
Okondoko Kultur Etxea

10.07 Asteazkena
18:00 AMURRIO
AIARALDEKO ERNAIREN ELKARGUNEA
Kultura Etxea

10.07 Asteazkena
19:00 AMURRIO
“ACTIVISTAS POR LA VIDA” ERAKUSKETAREN INAUGURAZIOA
Gervasio Sanchez argazkilariarekin
La Casona

10.08 Osteguna
19:00 AMURRIO
GENOZIDIORIK EZ! GERRARIK EZ!
Elkarretaratzea
Juan Urrutia Plaza

10.08 Osteguna
19:00 LAUDIO
GENOZIDIORIK EZ! GERRARIK EZ!
Elkarretaratzea
Herriko Plaza

10.08 Osteguna
19:00 URDUÑA
“ACTIVISTAS POR LA VIDA” ERAKUSKETAREN INAUGURAZIOA
Gervasio Sanchez argazkilariarekin
Orduña Hiria Museoa

10.09 Ostirala
09:00 LAUDIO
AIARALDEKO II. ENPLEGU AZOKA
Kasinoa

10.12 Astelehena
11:00 LAUDIO
HERRI ESKOLAK
Ikama ikasle Antolakundeak antolatuta
Audio Ikastola

INFO +
aiaraldea.eus

Kultura

Mikel Ayllonek 'Arrastoan' soinu esperientzia aurkeztu du Zinemaldian

Testua
Aitor Aspuru Saez

Guau.eus plataformak Arrastoan soinu esperientziaren lehen atala entzungai du jadanik. Egitasmo horren berezitasuna bada ez dela podcast bat, baizik eta ibilaldia egiteko soinu fitxategia.

Lehenengo atala, 36 minutukoa, Donostiako Zinemaldian egin dute eta Mikel Ayllon izan da proposamenaren zuzendaria eta gidolaria. Idazle eta antzerkigile audioarraren hitzetan, lehen atal hori "zinema jaialdia gure neurrira ekartzeko saiakera da. Hau da, filmak bata bestearen atzetik ikusteko zoramenaz ateratzeko eta lasaitasunez paseatzeko gertakari horietatik".

Ayllonek berak aipatu du sei atalez osatuko dela lehen denboraldia eta bi asteen behin argitaratuko dituela Guauk. "Jendeak interesa agertuko balu, bi-

garren denboraldia egiteko aukera egon liteke", erantsi du.

Atal bakoitzak gonbidatu bat izango du eta estreinaldirako Aiaraldeko luxuzko ahotsa gehitu zuten, zinemari estu eta zuzen lotuta dagoen Miren Gaztañaga antzezlearena, hain zuzen.

Piszifaktoria eta EITB

Piszifaktoria Ideien Laborategiak eskarmentu handia metatu du azken urteetan soinu ibilbideen esparruan eta Guau.eus EITBko plataformak esperientzia hori baliatu nahi izan du eremu digital hutsetik fisikora ere igarotzeko.

"Guauk bazuen nahia bere plataforma digitaletik ateratzeko eta kalean gertatzen diren proiektuak martxan jartzeko. Elkar topo egin eta proiektua abiatu dugu. Guk esperientzia dugulako eta Guauk jauzi egin nahi duelako", erantsi du Ayllonek.

Tartean konpainiak 'Taxi' bakarriketa aurkeztuko du Luiaondon urriaren 16an

Testua
Garazi Cuadra Alvarez

Tartean konpainiak *Taxi* bakarriketa aurkeztuko du urriaren 16an, 19:00etan, Luiaondoko Otueta Gizarte Etxean. Idoina Garzesek idatzitako eta Mikel Martinezek antzeztutako lanak 35 minutuko iraupena du, eta 2026an Donostiako Poltsiko Antzerkiaren Sorkuntza sarria irabazi du.

Umorearen eskutik, *Taxi* lanean, taxilari baten egunerokotasuna ezagutuko du ikusleak. Protagonista gizon berriak eta jenio bizikoa da, aldarre batetik bestera istant batean aldatzeko gai dena, bere autoa bezala: zerotik ehunera azeleragailua sakatuta. Taxilariak bere eguneroko lanaren gorabeherak eta bizipenak kontatuko ditu, hala nola hiri-

ko trafikoa, turisten eragina, bezeroekin izandako egoerak, txiak eta lanbideak dakartzan zailtasunak.

Ofizioaren kexa eta nekea gorabehera, taxilariak badu bere ofizioa maitatzeko arrazoi berezia. Izan ere, maiteminduta sentitzen da. Taxiaren bolantea eta eserlekuan ordu asko ematen baditu ere, bezeroen begiradek arreta bereganatzen dute. Atzerako ispiluan begi pare batekin topo egitea nahikoa izan daiteke erabat liluratzeko. Bestalde, diskrezioa oso garrantzitsua da taxilariaren lanean. Etengabe azpimarratuko du taxilariak "erabateko diskrezioa" dutela, eta bezeroen kontuak isilpean gordezen dituztela. Baina istorioak aurrera egin ahala, bere sekretu eta pasadizo batzuk agerian geratuko dira.

Azaroaren 6an iritsiko da zinema aretoetara Aiaraldean grabatutako 'Sacamantecas' filma



Garrastatxu baselizan grabatu zituzten filmaren hainbat eszena. Aiaraldea.eus

Testua
Aimar Gutierrez Bidarte

Zinema aretoetatik geroz eta gertuago dago Aiaraldeko marka duen David Perez Sañudo zuzendariaren *Sacamantecas* filma. Azaroaren 6an estreinatuko da zuzendari bilbotarraren lan berria. XIX. mendeko Araban kokatuta, filmak Juan Diaz de Garaio 'Sacamantecas' serie hiltzaile ezagunaren istoria du ardatz.

Maila altuko aktoreak izan dira Sañudorekin lanean, 2024ko udazkenean grabaketak abiatu zituztenetik. Besteak beste, Patricia Lopez Arnaiz, Eurne Azkarate, Antonio de la Torre, Josean Bengoetxea eta Eneko Sagardoik parte hartu dute produkzioan.

Garrastatxun filmatua
Arabako hainbat txokotan

Gasteizen ez ezik, Aiaraldean ere filmatu zituzten hainbat eszena. Zehazki, **Baranbioko Garrastatxu baselizan egon ziren grabaketa lanetan.**

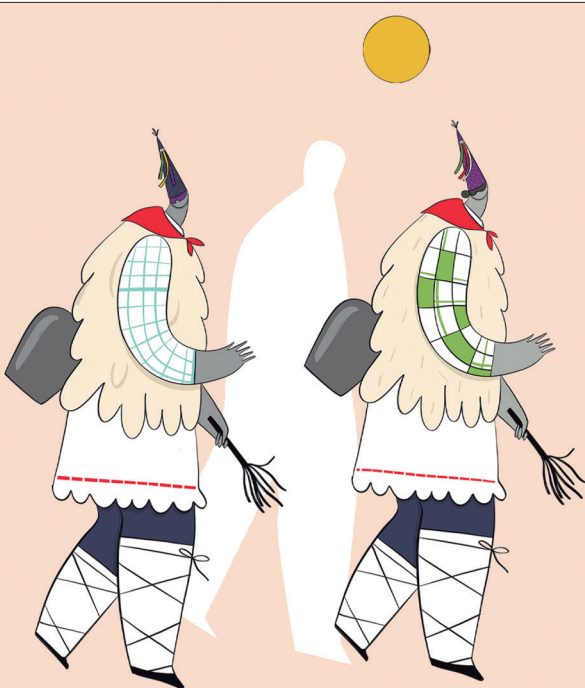
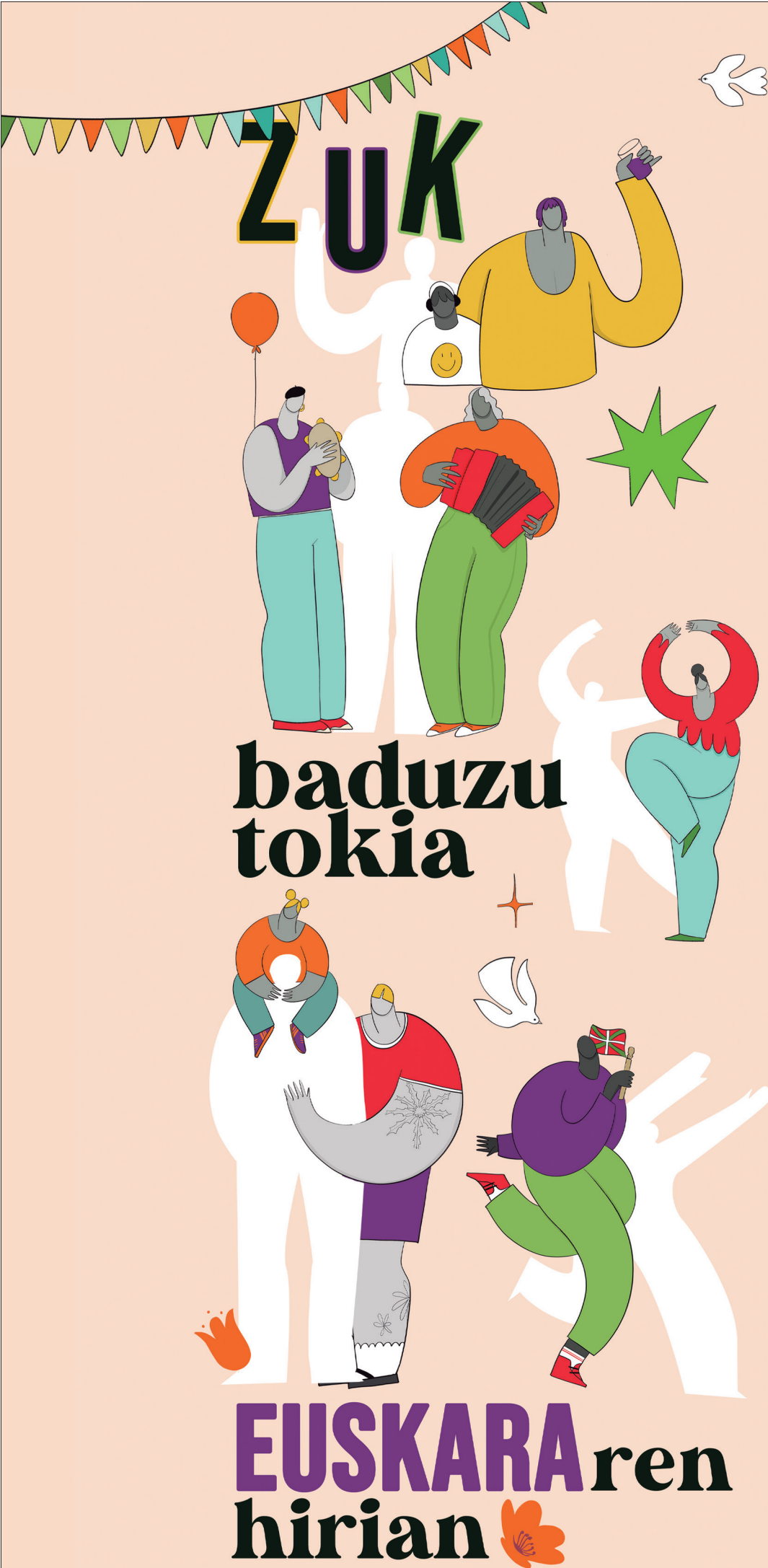
grabatu dute *Sacamantecas* filma. Bereiziki sonatua izan zen Gasteizko Santa Maria Katedralean burututako grabaketa. Izan ere, Arabako apezpikutzak thriller-a bertan grabatzearen aurkakoa izan zen hasieran.

Gasteizen ez ezik, Aiaraldean ere filmatu zituzten hainbat eszena. Zehazki, Baranbioko Garrastatxu baselizan egon ziren grabaketa lanetan.

Filma gehiago eskualdean

Aiaraldearekin lotura estua du David Perez Sañudoren lanak. Bere aurreko film luzea, Azken Erromantikoak, Txani Rodriguez idazle audioarraren *Los Últimos Románticos* eleberrian dago oinarritua, eta 2024ko otsailean hainbat eszena grabatu zituzten Audioko tren geltokiaren inguruan, azkenean filmaren azken muntaketan sartu ez ziren arren.

Babestutako espazioa



Andra Mari Zuriaren Plazan
Plaza berrian

2026ko
URRIAK 10

- 11:00 Familientzako ikuskizuna: "Kokito eta India"
- 12:00 Aisialdi-ekintzak + Herri kirolen tailerra
- 12:30 Rol jokoak
- 12:30 Bertso Tanta
- 13:30 Akroyoga saioa
- 13:30 Herri kirolen erakustaldia
- 14:30 Binilo Pintxada Pineapple Sweets
- 17:30 Dantza taldeen topaketa
- 19:00 Euskalgintzaren ekitaldi antzeztua
- 20:30 Kontzertua Harresian Zulo
- 22:30 Andrigina Drag Show

Egunean zehar:

Janaria eta edaria Food Truck gunean:
Garagart, J. Perez eta Artepan



Ayuntamiento
de Vitoria-Gasteiz
Vitoria-Gasteizko
Udala

Kultura

"ZAINZA LEHENESTEN DUGU TALDEAN. MUSIKARI DAGOKIONEZ, NAHI DUGUNA EGITEN DUGU"

MUSIKAK BAINO, EGITEKO ETA EGOTEKO MODUEK DEFINITZEN DUTE **TEA** TALDEAREN ESTILOA, LAGUNARTEAN EGOTEKO AITZAKIA MODUAN SORTU BAITZUTEN PROIEKTUA JESSI, MANDRIL, AMANDA, DIEGO, TAKI ETA IRUNEK.



Testua eta argazkiak **Txabi Alvarado Bañares**

Gehienak beste hainbat musika taldetan aritu zarete. Nola sortu zen batu eta elkarrekin proiektu berri hau sortzeko ideia?

Amanda: Ni eta Taki beste bi talde sortzeko saiakeretan egon ginen, ez zirenak ondo aterak...

Diego: Horrek ez du esan nahi hau ondo aterak denik (barreak).

Amanda: Beno, behintzat... Justo Diego eta Mandrilekin hitz egin nuen beste zerbait egiteko, eta Takiri ere galdetu nion batu nahi zuen.

Jessi: Niri Mandrilek esan zidan talde bat sortuko zutela eta batu nintekeen galdetu nion, batez ere lagunak direlako eta askotan kostatzen zaigulako elkarrekin denbora pasatzea, eta taldearekin aitzakia bat dugu elkar ikusteko eta tarte bat elkarrekin pasatzeko.

Zer da proiektu berri hau aurretik izan duzuen beste batzuetatik ezberdintzen duena?

Diego: Adina (barreak).

Jessi: Niretzat badago ezberdintasun handi bat: zaintza lehenesten dela sentitzen dudala. Denak ondo egotea, zer moduz gauden galdetzea elkarri, kontzertuaren ostean nola sentitu garen hitz egitea... Zaintza nahiko presente dago.

Musikari dagokionez, nahi duguna egiten dugu.

Diego: Ni beti egon naiz halako taldeetan: lagunak, familia, erabateko intimitatea, gustura egoteko eta egiten dugunaz gozatzeko, espektatiba gehiagorik gabe.

Elkarren arteko konfiantza horrek nola eragiten du sormen prozesuan?

Mandrill: Aurretik izan genuen beste talde batean Jessi bira erdian joan zen. Hemen ez litzateke halakorik gertatuko.

Diego: Elkar ezagutzen dugu eta badugu gure beharren berri. Gure katxearen barruan sartzen da goiz jotzea gero gure haurrak edo txakurrak zaindu ahal izateko.

Amanda: Nahiko ondo moldatzen gara, ez gara txikikerietan tematen. Zaila ere bada, sei pertsona garelako. Nik inoiz ez dut horrenbeste jenderekin jo. Baina hala ere oso ondo dago, dena iruditzen zaigulako ondo uneoro.

Hori kontuan izanda, nolakoa izaten da sormen prozesua?

Mandrill: Abesti batzuk lokalean egin ditugu. Batzuk bertsoak dira. Gure letretako bat Aiaraldeko emakume batek egin du, Karmele ize-nekoa, ez duguna ezagutzen.

Diego: Aiaraldeko mendiak bizi-rik! plataformako kideek eginiko erakusketa batean ikusi genuen bere olerkia, gustatu zitzaigun eta abestia egitea erabaki genuen.

Jessi: Batzuetan letra bat eramaten dugu lokalera eta musika ateratzen dugu bertan, eta beste batzuetan alderantziz. Egia da sormen prozesuaren garapena zaila dela, sei pertsona garelako, bakoitza bere kontu, militantzia eta lanekin, eta kostatzen zaigu denbora nahikoa ateratzea horretara bideratzeko.

Baina gero, zerbait eramaten dugunean lokalera, erraz lortzen dugu denon artean izaera ematea, letra bati musika jarritz edo alderantziz.

Amandak esan duen bezala, ez gabiltza txikikeriekin tematuta. Gure helburua ez da musikari onak izatea, elkarrekin ondo egotea eta ondo pasatzea baizik, eta baita gure ideologia transmititzea ere. Leku guztietara eramaten dugu politika. Letra batzuk oso intimoak dira, sentimendu eta emozioez hitz egiten dute. Beste batzuk, aldiz, politikoagoak dira.

Diego: Guztiak gatoz punketik, eta horrek eragin gehiago izan du jarreraren soinu bano. Ez gara musikari onak ez ezer, baina jarra hor dago.

Mandrill: Goazen tokietan dugun egoteko moduak ere dauka garrantzia: gauzak erraz jartzea antolakuntzan dagoen jendeari, beste taldeei... ikuskizuna apur bat sinplifikatzea.

Diego: Sorkuntzari dagokionez, nahiko primitiboa edo xumea da gurea. Ni oso gustura nago, jotzeko talde errazena delako.

Amanda: Apur bat alferrak ere bagara (barreak).

Mandrill: Gure alboko entsegu lokalekoek esan izan dute: Joe, hauek 20 urte daramate jotzen, eta geroz eta txarrago (barreak).

Jessi: Baina gero nik askotan kontzertuetan faltan botatzen dut guk transmititzen duguna. Musikiak soinua oso ona izan daiteke, musikari oso onak daude, baina sentimendua, amorrua, kontzertu bat sentimendu eta sentsazioen bidaia bat izatea... nik askotan faltan botatzen dut hori, eta hori badaukagu. Ez gara musikari onak, baina bai intentsuak...

Amanda: ...onerako eta txarre-rako (barreak).

Nagusi sentitzen zarete gaur egungo musika panoraman?

Jessi: Bai.

Diego: Punka, hardcorea... uste dut vintage eta retroa-a direla dagoneko. Kontzertu batera goaz eta gazteenek 35 urte dituzte.

Kultura

Mandril: Ni zaharra ez, nire garaikoa sentitzen naiz.

Diego: Gure arteko txantxa bat da adinarena. Nik bai sentitzen dut kontzertuetan batzuetan jendea dagoela musika-hari bat entzuten egongo balitz bezala. Niri gehiago interesatzen zait 20 minutuko kontzertu bat sentsazioak transmititu eta nire aurpegia kolpatzen duena. Nahiago dut hori ordu eta erdiko emanaldi bat ikustea baino, zeinetan batzuk mugikorra begirutzen dauden, edo elkarrekin hitz egiten. Hori gustatu zait beti punktetik eta hardcoretik: emozioak eta bestelako kontuak plazaratzea. Hori da nire sentitzeko modua musikari dagokionez.

Nola baloratzen duzue orain arte eginiko ibilbidea?

Mandril: Ondo, nahiko anitza izan da. Bilboko Aste Nagusian aritu ginen iaz, Garrastatxun, Orbe-kon, Errekaleorren, Astikan, Gurdi gaztetxean...

Diego: Konfiantzazko eta gertuko espazioetara joan gara beti. Guk ez dugu kontzerturik bilatzen, lagunek eta ezagunek deitzen gaituzte.

Eta zein asmo dituzue aurrera begira?

Jessi: Badugu grabatzeko asmoa, baina zaila egiten zaigu seiok elkar-

“Gure helburua ez da musikari onak izatea, elkarrekin ondo egotea eta ondo pasatzea baizik, eta baita gure ideologia transmititzea. **Leku guztietara eramaten dugu politika**”

tzea. Kontzertuei dagokionez, beste esperientzia batzuekin alderatuta, ni oso gustura nago formatu honetan. Nik ez dut Alemaniara joan nahi toki batera jotzera zeinetan ez dudan inor ezagutzen. Formatu hau oso eroso egiten zait: gertuko jendearentzat jotzea, proiektu politikoetarako... horrela gustura nago.

Diego: Gure funtzionatzeko moduaren parte da hori. Kausa edo proiektu baterako jotzea da gehien motibatzen gaituena.

Mandril: Jada sortzen zaizkigun aukerak dira ondo asumitu ahal ditugunak. Garrantzitsua da guztiontzako, baina ez da lehentasuna. Gustatzen zaigu elkartzea, baina gero zaila da dena enkajitzea eta lehentasunen lehen postuetan jartzea.

Jessi: Izan ditugu krisiak, batzuko genituen zailtasunengatik. Planteatu dugu taldea uztea, baina erabaki dugu ezetz, oso baliagarria delako guretzako espazio bat izatea. Oso geldo joan behar bagara eta hilabeteen bitan entseatzera mugatu, ba horrela egingo dugu, baina behintzat espazio hori mantenduta, elkartzeko eta elkarrekin egoteko.

Guk ez dugu ezer eskatzen, baina ez dut nahi ezta zerbait eman behar izatea, gure emozio guztitik harago.

“Goazen tokietan dugun egoteko moduak ere dauka garrantzia: gauzak erraz jartzea antolakuntzan dagoen jendeari, beste taldeei... ikuskizuna apur bat sinplifikatzea”

Diego: Niretzat ere garrantzitsua goa da jarraikortasun bat izatea elkar ikusteko. Terapia bat da jo eta elkarrekin egotea. Nik nigatik ez nuke kontzerturik emango, zoriontsua izango nintzateke entseatzeko hutsarekin.

Gustatuko litzaiguke maketa xume bat grabatu eta lau kamisetatxo ateratzea, punkean beti egin den bezala. Murtziara iristen bagara kontzertu bat ematera jada taldea disolbatu dezakegu (barreak).

Jessi: Garrantzitsua iruditzen zait presente izatea punka kontu politikoa dela. Ez gatoz kontzertuetara gure buruak erakustera. Nahiago dut jendeak gaizki jo baina konpromiso bat izatea, oso ondo jo baina gauza asko eskatzea baino. Guri ere gertatu zaigu antolatu ditugun kontzertuetan etortzea taldeak ilargia eskatzen. Kontzertuak antolatzen dituzten pertsonak ere zaindu behar dira, boluntarioak direlako, antolatzen diren gauzek helburu politiko bat dutelako eta ateratzen den dirua borroketara doalako.

Batzuetan sentitzen dut hori galtzen ari dela, zaila dela izaera hori mantentzen duten taldeak topatzea.

Mandril: Espazioak ez dira toki bat zure kontua egin eta desagertzeko, espazioen parte izan behar gara, bakoitza bere tokitik.



Hurrengo geltokia→

Paki
Ofizialdegi

#12



Globalizazioaren eta teknologiaren garai azkar hauetan, antzinako tradizio eta bizimoduak gorde eta transmititzearen garrantziaren jabe da gure oraingo gonbidatua. Gaztetan piztu zitzaion grina, zerk bultzatuta ondo ez dakien arren, eta geroztik ez dio utzi ondarearen bueltan ibiltzeari. Etnografiaren garrantziaz, identitatea ez galtzeaz, irrintzi garaikideaz solastera eseri da gurekin. Hurrengo Geltokian, Paki Ofizialdegi.

Paki Ofizialdegiren gogokoenak

→ Liburu bat?

Txillardegiren *Elsa Scheelen*.

→ Abesti bat?

Cat Stevensen *Father and son*.

→ Film bat?

Cuerno de cabra.

→ Aiaraldeko txoko bat?

Arteako landa.

→ Kultur espazio bat?

Faktoria.

→ Errezeta bat?

Suflea.

→ Superbotere bat?

Jakinduria, jakiteko momentu bakoitzean zein den aukerarik onena, gauzak ondo egiteko.

“Momentu honetan, globaltasunarekin, identitatea galtzen ari da.

Alemaniarra baldin bazoaz hemengo gauza berdinak topatu ditzakezu dendetan, ez dago ezer berezirik. Eta guk ez dugu hori galdu nahi”

“Denborarekin eboluzionatu behar dugu, baina ez dugu gure nortasuna galdu behar. Guk bizitakoa transmititu behar diegu gazteei, hori ez galtzeko”

“Irrintziak ere badira gure ondarearen parte”

→ Bideo podcasta osorik gure Youtube kanalean.



Antonio Oyarzabal pianistak ekin dio disko berria grabatzeari, bost entitateren babes ekonomikoa lortuta

Testua
Aitor Aspuru Saez

Antonio Oyarzabal pianista audioarra Suffolk-en dago orain bere disko berria grabatzeko. *Echoes from the Isles* lanak Ingalaterrako, Eskoziako, Gales eta Irlandako XIX. eta XX. mendeko emakume konpositoreen obrak berreskuratuko ditu eta zazpi entitateren babes izan du.

Vaughan Williams Foundation-ek, Royal Philharmonic Society-eko RPS Ambache Fund-ek, Francis Routh Trust-ek, John Ireland Charitable Trust-ek eta Finzi Trust-ek ba-

bestu dute ekonomikoki egitasmoa.

Proiektuaren helburua bada azaleratzea aipatutako lurraldeetan zegoen emakume konpositoreen sarea. Horretarako bi disko grabatuko ditu. Jadanik lehenengoa jasotzeari ekin dio.

Guztira, 25 emakumeren sorkuntzak berreskuratuko ditu audioarrak eta Elizabeth Maconchyren konposizio ezezagun bat azpimarraz du Oyarzabalek eurak.

Ez da lehen aldia musikariak hainbat emakumeren lanak berpiztu dituenen. Aurretik egin du *La muse oubliée*, kasu.

Jendetza batu da Parkea Kultura Topagunearen inaugurazio historikoan



Urriaren 1an inauguratu zuten Parkea Kulturgunea. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Hamarkada bat baino nabarmen gehiago igaro da Lamuza parkearen aldeko borroka hasi zenetik eta bultzada horren indarrak tokia eraberritu ez ezik, izen eta funtzionamendu berriak ere ekarri ditu tokira. Parkea Kultura Topagunea izango da hemendik aurrera eta bestelako harremanak ezarri nahi dituzte barruan.

Baina hori guztia burutu baino lehen, iragan urriaren 1an inaugurazioa egin zuten. Jende mordoak parte hartu zuen horretan eta Ainize Gastaka alkatetik egin zien harrera herritarrei. Udalburuak animatu zi-

tuen audioarrak, kultura azpiegitura berria erabil dezaten.

Edonola ere, inaugurazioaren elementu bereziena sortu zuten giroa bera izan zen. Kandelak banatu zituzten, mokadua eskaini zuten eta antzezleak aritu ziren bertaratutakoekin harremanetan, argiekin jolasten eta parkeak berak historian zehar izan zuen bilakaera islatzen, gaurko egunera heldu arte.

Soka laukote batek bete zuen airea bere soinuarekin eta ezustean, Kultura Etxea izandakoaren argi guztiak piztu zituzten (morez) eta ateak ireki zituzten parez pare, audioarrek barrutik ezagutu ahal izateko aurretik euren euren kultura bilerik izango dena.

Zinemaldira iritsi dira Uxue Derechok zinema industrian emandako lehen urratsak



Zinemaldiak eskaini dion aukerarekin oso eskertuta azaldu da Derecho. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Aho beltza filma aurkeztu zuten Zinemaldian eta Uxue Derechok parte hartu zuen estreinaldian. Audioarrarentzat hitzordu berezia izan da, bere ibilbidearen hastapenetan egon ez ezik, Donostiako jaialdiaren zalea ere izan delako txikitatik eta, neurri baten, "ametsa" izan dela adierazi dio Aiaraldea Komunikabideari.

Gauzak horrela, izugarri gozatu zuen, euskal zinemaren lagun eta kide ugariarekin egin baitzuen topo, baina ez du ezkutatu poztasun hori bestelako emozioekin ere nahastu zela.

Izan ere, bere lehen urratsak izaten ari dira hauek zazpigarren artea deiturikoan eta horrek "iruzurti sindromea" sentitzera eramaten zuen.

Horregatik, zaila egin zitzaion bere antzezle lanaren lekuko izatea pantaila handian: "Oraindik ikasten ari naiz eta ez dut oso gogoko nire burua ikustea".

Zinemaldiak eskaini dion aukerarekin eskertuta badago ere, emozio berriak agertu ziren 'Aho beltza' filmaren estreinaldian, batzuk beldurrei lotuta

Edonola ere, Itziar Manero lan-kide eta laguna izan zuen alboan, zeinak eskua estutu zion hasieratik eta babes handia izan zen proiektio osoan.

"Oso eskertuta"

Sentsazioak sentsazio, Uxue Derecho oso eskertuta dago Zinemaldian izan duen aukerarekin eta uste du horrelako emozioekin moldatzeko ikasteko beta izan duela. Derechok berak naturaltasunez hartu du zinema industriako hasiberria izatea eta jende asko ez ezagutzea, baita lotsa gaitzitu beharra ere. Gainera, primeran baloratu du oso lagunduta egon zela egun osoan Aho beltza proiektuko antzezle taldearekin. Horrek egun polita bizi izana erraztu zuen.

Hurrengo geltokia: Valladolid

Zinemaldiko eskarmentua guttiz barneratu gabe, antzezle irrikari dago hurrengo jaialdian parte hartzeko. Hain zuzen, Valladolideko Semincia izango da, urrian.

Kirola

“NIRE DENBORA LIBRE GUZTIA ESKAINI DIOT HONI, HORREK DAKARREN SAKRIFIZIO GUZTIAREKIN”



BIZIKLETAK ERREFERENTERIK BADU AIARALDEAN HORI **VALENTIN CAMPO DE LA TORRE** (Artziniega, 1967) DA. 35 URTE EMAN DITU AIARA TXIRRINDULARITZA ELKARTEAREN GIDARITZAN, ETA ORAIN AGUR ESATEKO UNEA IRITSI ZAIOLA IRAGARRI DU.



Testua eta argazkiak **Aimar Gutierrez Bidarte**

Klubeko ardurak utziko zenituela iragarri zenuen denboraldi amaieran.

Denbora luze neraman horren inguruan hausnartzen. Aurten 35 denboraldi bete ditut auto barrutik Aiara Txirrindulari Elkartearen zuzentzen. Beti izan dut argi nik erabakiko nuela noiz joan, ez nuela halabeharrez alde egin nahi.

Ez da arrazoi zehatzik egon agur esateko. Kontu txiki askoren pilaketa izan da. Nekea, adina eta taldean neramatzan urte guztiak kontuan harturik, erretiratzea onena behar zuela izan ondorioztatu nuen.

Lehenik eta behin familiarekin konpartitu nuen erabakia; gero klubari trasladatu nion denboraldi berria hasi aurretik hartu beharreko neurriak har zitzaten. Irailaren 26an zuzendu nuen nire azken lasterketa kotxe barrutik, Agurainen.

Taldeakide guztiei esan diet, ni ez noa inora. Lehen lerrotik erretiratu eta azken ilaran jarriko naiz, baina jarraituko dut taldean egoten. Bultzatzen jarraituko dut. Klubean ondo dakite uneren batean nire laguntza beharrezkoa bada bertan egongo naizela ahal dudan guztia ematen.

Guztira 35 denboraldi eman dituzu zuzendari lanetan, baina Aiara Txirrindulari Elkarteari lotuta denbora gehiago daramazu.

Bai, 45 urte orotara. Alaiak antolatzen zituen irteera zikloturistetan parte hartzen hasi nintzen, 13 urte nituela, lagun batek utzi zidan bigarren eskuko bizikleta batekin. Kuadrillatxo bat hasi ginen horrela eta gutako batzuk lasterketetan parte hartzera igaro ginen gero. Bizikleta utzi genuenean Alaiak berak animatuko ninduen zuzendari lanetan parte hartzera. 1992. urtean izan zen hori, zerbitzu militarra egiten nengoen ni, eta gazte belaunaldi berri bat gogotsu zetorrela esan zidan. Aurretik taldean lehiatutako hiru lagun elkartu eta gazte horiek laguntzen hasi ginen. Iñaki Isasiren belaunaldia zen belaunaldi hura. Junior kategorira igaro zirenean gutako batek haiekin egin zuen jauzia, bide horretan laguntzeko. Bi geratu ginen kadete mailako taldearekin, eta handik gutxira ni bakarrik; betiere Alaiaren laguntza nekezinarekin.

Orduan ezin nuen imaginatu hainbeste denbora emango nuenik, baina denboraldiak aurrera zihoa-

zen. Urte gutxiren buruan entrenatzaile, prestatzaile edota elikadura ikastaroak egin nituen, bai eta kirol-zuzendari izatekoak ere. Gauzak ahalik eta hobekien egitea izan da nire asmoa beti. Urte bat bestearen atzetik eta horrela iritsi gara gaur egunera.

Nola oroitzen duzu taldearen gidaritza hartu zenuen garai hura?

Ilusio ikaragarria nuen. Oso urduri jartzen nintzen, gauza askorekin. Denborak bestelako patxada bat ematen dizu, baina oraindik ere urduri jartzen naiz batzuetan. Aurrekoan, Aguraineko lasterketan, 4-5 kilometroren faltan, gure lehen txirrindularia 12. posturako lehian zegola, ez genuen ezer jokoan, eta hala eta guztiz ere urduri jarri nintzen. Uste dut gauzak ongi egin nahi izatearen seinale dela: okerragoa litzake denak bost axola egitea eta urduri ez jartzea. Gazteen ongizatea eta klubaren onura izan ditut beti ipar. Batzuetan asmatzen duzu beste batzuetan ez, baina ahalegindu izan naiz beti.

Oso urte onak izan ziren 1992 eta 1993. urteak. Iñaki Isasik Arabako Itzulia eta Aiarako Bira irabazi zituen, Euskal Selektzioan sartu zen... Isasi bakarrik ez, oso belaunaldi ona izan zen orokorrean, maila altuko gazteak izan genituen: Pablo Oribe, Iker Pikaza... Zure lehenengo urtean lasterketak irabazten dituzten gazteak alboan izatea txute izugarria da.

Gerora ere lortu ditu garaipen esanguratsuak Aiara Txirrindulari elkarteak.

Kirol honetan errazagoa da galtzea irabaztea baino. Galtzeko prest egotea ezinbestekoa da. Aitortu behar da bai, azken urteetan ere klubak gauza asko irabazi dituela, gauza oso onak gainera, baina ez da ohikoa. Ziklokroseko Euskadiko lau txapelketa jarraian irabazi ditugu eta 2023an Espainiako bi txapelkun izan genituen talde berdinean; ez dakit hori beste inoiz gertatu den baina lorpen izugarria da gurea bezalako talde txiki baten zat. Pentsa, Euskal Selektziora bost txirrindulari deitzen dituzte urte bakoitzeko, eta bost horietatik lau dira erlojupeko lasterketan parte hartzeko hautatuak. Ba gure taldeko bi kide urte berean hauatuak izan ziren eta erlojupekoa irabazi zuten.

Handia da hori. Gure txirrindulari guztiak ingurukoak izan dira beti, eskualdekoak. Orain modan jarri dira selektzioak diruditen txirrindulari taldeak, kadete mailan ere, hango eta hemengo gazteak hartzen dituztenak. Hori ez dator bat gure egiteko moduekin.

Kirola

Meritoa bikoitza izango da orduan.

Guk Amurrioko eta Laudioko txirrindularitza eskolek egiten duten lan ona jasotzen dugu. Kantitateak kalitatea dakar.

Nik uste Aiaraldeko klub guztien artean harreman oso ona daukagula. Ez da ohikoa hori, badira elkar ikusi ezin duten eta bizilagunak diren klubak, gu rara avis bat gara. Guk gure aletxoa jarri dugu eskualdeko gazteek bere garapenarekin jarrai dezaten. Une honetan 6-8 txirrindulari ditugu amateur kategorian, eta badugu itxaropena baten bat profesional mailan aritu daitekeela. Europako txapelketan Aitor Mitxelena aritu da iragan asteburuan, eta gurekin eman zuen denboratxo bat kadete mailan

**Mitxelena eta Isasi aipatu ditugu, baina izan dira maila gorenera iritsi diren beste hainbat Aia-
ra Txirrindulari Elkarteko plantillan?**

Jon Larrinaga, Alberto Morrás...
 Une honetan bi dira profesional
 mailan ari direnak: Javier Ibañez
 Caja Rural taldean eta Hodei Muñoz
 Euskaltel taldean. Oso ondo ari
 diren bi kirolari.

“Lehen lerrotik
erretiratu
eta azken
ilaran jarriko
naiz, baina
jarraituko dut
taldean egoten.
**Bultzatzen
jarraituko
dut”**

Oinarri kluba da gurea, ez dugu inoiz helburu izan profesional mailan aritzea, baina egia da egundoko ilusioa egiten duela zurekin egondako gazteak bertan ikustean.

**Oinarri on hori garatzeko, klub-
ben arteko koordinazioa eta
eskualdeko ekosistema ezinbes-
teko izango dira ezta?**

Adibidierik garbiena Aiarako Bira da. Datozen parte-hartzaileen hitzetan, gaur egun Espainia mailan dagoen kadete mailako lasterketarik onena da. Datu anekdotikoa da, baina esanguratsua: izen-ema-tea azaroaren 1ean zabaltzen dugu eta azaroaren 3an itxi behar izaten dugu.

Aiarako Biraz haratago zirklos probak dauden aldiro gure arteko koordinazioa ere ezinhobe da. Eskualde txikia da gurea eta ezinbestekoa dugu elkarri laguntzea. Geroz eta baldintza eta betebeharrak gehiago daude gauzak antolatzerako orduan. Hori da kirol-ekintzen antolatzailerok dugun gaitz handiena, burokrazian itoko garena.

Aiarako Bira aipatu duzu eta zuk urte ugari eman dituzu horren antolakuntzan. Garapen handia izan duen hitzordua izan da. Poz-

“Guk
Amurrioko
eta Laudioko
txirrindularitza
**eskolek egiten
duten lan
ona jasotzen
dugu**”

**garria izango da atzera begiratu
eta lortutako guztia ikustea.**

Bai, gainera espero gabe hartu genuen guk lasterketaren antolakuntza. Laudioar Txirrindulari Elkartek antolatzen zuen lasterketa zen, gainerako klubek lagundu egiten genuen. 2012an, Aiarako Bira hasi baino hilabete t'erdi lehenago lasterketa antolatu ezin zutela esan zigun klub audioarrak. Nola edo hala aurrera egin behar zuela ondorioztatu genuen eta orduan sartu ginen antolakuntzara. Geroztik hazi eta hazi egin den kirol proba da. 2012an, hiru etapako lasterketa zen, orain sei etapako proba da.

2016-2017 urteetan eman genuen beste jauzi handi bat. Orain streaming bidez eskaintzen dugu lasterketa. Promozio turistikorako ekimen oso ikusgarria da, kontu gutxitan egongo dira bailarako bost udaletxeak batuta. Balioan jarri behar dugu klubaren eta herri-tarren inplikazioa. Ehun lagun baino gehiago mobilizatzen dira Bira aurrera ateratzeko. Boluntariorik gabe ezinezkoa litzake.

Egon gara klub gisa beste lasterketa askotan: Vuelta Aragón, Vuelta Guijuelo... Bertako antolatzaileek esan digute gure Bira dela maila



Erreportajea

horretako lasterketarik onena. Hemendik kanpo “Kadeteen Tourra” bezala ezagutzen dute Aiarako Bira. Uste dut hori oso erreferentzia ona dela.

Gaur egun puntako txirrindulari direnak igaro dira Aiarako Biratik; aurtengo Munduko Txapeldun den Benjamin Noval bera.

Hala da bai. Noval duela bi urte egon zen hemen. Arteko Santutegian irabazi zuen, bai eta Amurrioko azken etapan ere bai. Asteburu bakarrerako etorri zelako irabazi zituen bi etapa, sei etapetan parte hartu izan balu berdin berdin irabaziko zituen denak.

Eta badira hemendik pasa diren beste hainbeste: Ivan Romeo, Hugo Muñoz, Sergio Romeo, Arkaitz Duran, Koldo Ruiz de Larrea...

“Hemendik kanpo ‘Kadeteen Tourra’ bezala ezagutzen dute Aiarako Bira. Uste dut hori oso erreferentzia ona dela”

Azken hiru urteetan Emakumeen Aiarako Bira antolatzeari ekin diozue.

Hasieran mutilen data berdinetan egiten saiatu ginen, baina antolakuntza korapilatsua zen. Hori dela eta, emakumezkoen lasterketa eskusiboa egitea erabaki genuen, mutilen lasterketatik jasotako esperientzia guztia bertan bolkatuz. Hiru edizio egin ditugu, oso arrakastatsuak. Mutilen Biran bezala maila oso altuko kirolariak elkartu dira bertan. Hiru edizioak irabazi dituzten neskak gaur egun Espainiako Selekzioan dauden kirolariak dira, tartean Mirari Gotxi amurriarra.

Aiarako Biraren antolakuntzari ere esango diozu agur?

Bai, ardura nagusi guztiak utziko ditut. Artziniegako Klubean



idazkaritzari eutsiko diot solik, baina klub txikia da hori eta laguntza asko jasotzen dut, horrek ez du aparteko lanik ematen.

Edonola ere denek dakite ez noala inora, beti egongo naiz hemen laguntzeko prest. Antolatzaileen esku utzi ditut urte hauetan guztietan egindako kontaktuak, harremanak eta babesletzak...

Egindako languztia modu boluntarioan egin duzu.

Nik ez dut honekin dirurik irabazi sekula. Ez dut inoiz gastatu dudanaren konturik egin, bestela disgustoren bat hertuko nuke. Nire afizioa da, ez nau inork behartu. Nire bizitza izan da.

Sakrifizio handia eskatzen du horrek.

Dudan denbora libre guztia eskaini diot honi, horrek dakarren guztiarekin. Emazteak eta semeak nozitu dute hori gehien. Txirrindularitzaz aparte badut nire lana. Askotan lanetik berandu etxeratu eta orduak pasa behar izan ditut ordenagailu aurrean. Azken urteetan Yeray Canterla eta anaia Carlosen laguntza izan dut, baina edonola ere exijentzia maila geroz eta altuagoa da.

Behar bezala aitortua dago oinarritzko kirolean dagoen lan boluntario guztia?

Geroz eta burkorazia gehiago

dago. Lan eskerga egin behar dugu diru-laguntza bat lortzeko, hori kobratzeko, lasterketetan ize-na-emateko... Egun guztia pasatzen duzu dirua eskatzen, badirudi zuretzako dela baina ez da horrela, gaztetxoan alde da.

Gure eskualdean kirolaren kultura guztia lan boluntarioari esker mugitzen da. Traba gehiago jartzen badira, jendea nazkatuz joango da eta geroz eta zailagoa izango da erreleboa ematea. Kuadrillak, Udalek, Diputazioak... figura bat sortu beharko lukete klub desberdinoi tramite burkoratiko amaigabe horietan laguntzeko.

Zenbat gazte egon dira zure



ardurapean urte hauetan guztietan?

Duela gutxi jarri nintzen kalkulatzeko: 220 gazte inguru izango dira orotara. Gehienak mutilak, neska bakanen bat ere. Denak 14 eta 16 urte bitarteko nerabeak. Garai konplikatuak gazte batentzat. Urte hauetan guztietan denetarik topatu dut. Une zailak bizitzen ari ziren gazteak, ilusio handia eta gaitasun gutxi zuten gazteak, gaitasun asko baina inolako ilusiorik ez zutenak...

Gurea bezalako kategoriek duten puntu konfliktiboena guraso eta senideena da. Nik argi daukat gurasoen asmoa laguntzea dela beti, baina ulertu behar dute talde kirolari

Erreportajea



ospitalean bukatu dugu inoiz. Gazte bat bidebazerrean topatzea beti da okerrrena.

"Yeray [Canterla] sobera prest dago nire erreleboa hartzeko. Oso mutil inplikatua da"

Eta une goxoak?

Gazte batek lasterketa bat irabazten duenean, orduan gozatzen duzu benetan. Batez ere txirrindulariaren garapena gertutik jarraitu duzunean. Ekhi Uriarteren kasua datorkit burura. Euskadi Fundazioan dago orain Uriarte; gurekin hasi zenean, kadete mailako lehenengo urtean, ez zen lasterketak bukatzeko gai, bigarren urtean hainbat irabazi zituen. Oso mutiko bizkorra da, bere gaitasuna ondo aprobetxatzen jakin zuena. Horrelako egoerak oso pozgarriak dira. Eta meritu guztia euren da. Hori da zuzendarion lana: lasterketa bat galdu dezakezu baina irabazi sekula ez, irabazi txirrindulariak egiten du.

Yeray Canterlak hartuko du orain Aia Txirrindularitza Elkartaren gidaritza. Urte asko darazurekin lanean, esku onetan geratzen da kluba?

Sobera prest dago. Txirrindularitzan nirekin hasi zen mutikoa da Yeray. Lasterketak utzi zituenean laguntzen jarraitu zuen. Oso inplikatu da, eta gazteen ongizatea du beti ipar. Badu gainera nik ez dudana beste zerbait, ni baino askoz gazteagoa dela. Bultzatzeko oso adina du. Beti izango du nire laguntza, merezi du gainera. Ziur nago taldeak oso ondo jarraituko duela aurrera.

Zer egingo duzu orain denbora libre honekin guztiarekin?

Orduak ditut faltan egin nahi dudana guztia egiteko. Lanean jarraitu beharko dut baina asteburuak libreago izango ditut orain. Bizikletako gurpilak puztu beharko ditut berriz.

la dela hau, eta ezin dugula haien semearengan jarri arreta guztia. Interesak beti ez dira berdinak.

Nik uste okerrera egin duela gurasoen jarrera: lehen ez genituen ikusi ere egiten, orain ezin ditugu gainetik kendu. Honekin ez dut esan nahi gatazkatsua denik beti harremana, kontrara; talkak hiruzpalau izango ziren 35 urte hauetan guztietan.

Eta zer da gazte horiei irakatsi nahi izan diezuna?

Txirrindularitza bertute asko dituen kirola da: hobetzeko grina, talde-lana, ahalegina, metodologia... Kuriosoa da baina ikasketetan erdipurdi dabilzan gazteek

"Txirrindularitza kirol garestia bilakatu da. Orain 15 urteko gazteak 15.000 euroko bizikletekin ikusten dituzu, ez du zentzurik"

asko hobetzen dituzte emaitzak, txirrindularitzak egunerokoa antolatzeko jarraibideak eskaintzen dizkielako.

Edozein talde-kirol onuragarria da 14 eta 16 urte bitarteko gazte batentzat. Badira lehenengo egunetik aparteko dohairik erakusten ez dutenak, baina txirrindularitzak bi urtez taldean gozatzeko aukera eskaini badie, zoragarri!

Askok aldatu da txirrindularitza 35 urte hauetan? Ziur baietz.

Txirrindulari bat eta bere bizikleta dira oraindik kirol honen oinarria. Izerditu eta sufritu beharra dago. Askok aldatu direnak, ordea, bizikletak dira. Aldaketa

guztiak ez dira onak izan. Txirrindularitza kirol garestia bilakatu da; lehen senide baten bizikleta nahikoa zenuen hasteko. Orain 15 urteko gazteak 15.000 euroko bizikletekin ikusten dituzu, ez du zentzurik. Kadete mailan ez da horrelakorik behar. Baina hau ez da bizikleten kontua bakarrik; berdin gertatzen da mugikorrek, arroparekin... Gure gizarte kontsumistaren adibidea da.

Une zailak egongo ziren urte hauetan guztietan.

Bai, batez ere erorikoak gertatzen zirenean. Zortea izan dugu eta ez dugu istripu oso larririk bizi izan. Baina izan dira une zailak, eta

Kirola

IRRISTAKETA

Ane Ramos Izaga patinatzailea Espainako U19 vert modalitateko txapeldun berria da



Ane Ramos Izaga, Big Air modalitateko txapeldun. Aiaraldea.eus

Testua
Garazi Cuadra Alvarez

Ane Ramos Izaga patinatzaile amurriarrak denboraldiari amaiera ezin hobia eman dio, Espainiako U19 Vert Txapelketa irabazita. Ramos Izagak Espainiako Txapelketako denboraldiko hiru probetan garaipena lortu du, Montmelon, Cambrilsen eta Lloret de Maren, eta emaitza horiei esker txapelketa nazionalako titulua eskuratu du.

Denboraldi osoan erakutsitako erregulartasuna eta lehiakortasun maila izan dira bere garaipenaren gakoetako batzuk. Gainera, U19 kategorian ez ezik, kategoría absolutuan ere lehiatu da, adin eta esperientzia handiagoko patinatzaileen aurka emaitza nabarmenak lortuz.

Horren erakusgarri da Big Air modalitatean kategoría absolutuko txapeldun izatea. Izagak azpimarratu duenez, "garaipen horrek garrantzi berezia du, maila nagusiko lehiari lortu duelako, kategoría altuagoko patinatzaileen aurka".

Denboraldian zehar nazioarteko lehiatan ere neurtu ditu indarrak. Maiatzean Estraburgon, (Frantzia) jokaturako txapelketan bosgarren amaitu zuen kategoría absolutuan, besteak beste Japoniako eta Suitzako patinatzaileen aurka lehia-

"Garaipen horrek garrantzi berezia du, maila nagusiko lehiari lortu duelako, kategoría altuagoko patinatzaileen aurka"

tu ostean. Katalunian ere maila berean gailendu zen, eta Euskal Herrian, berriz, parte hartu duen modalitate guztietan Euskadiko txapeldun izatea lortu du.

Urteak aurrera egin ahala, emaitzak pilatuz joan dira, Madrildo U19 Park Txapelketako proba batean ere garaipena eskuratu zuen, eta denboraldiaren amaieran beste titulu garrantzitsu bat gehitu du: Espainiako Half Pipe Txapelketakoa. Horrekin, modalitate ezberdinetan lehiatzeko eta maila onean aritzeko gai dela berriro erakutsi du.

Emaitza horien guztien atzean entrenamendua, esfortzua, konstantzia eta dedikazioa daude. Aurretik ibilbide luzea badu ere, azken denboraldietako emaitzek pauso sendoak ematen ari dela erakusten dute, bai U19 kategorian, bai kategoría absolutuan eta nazioarteko lehiaketetan ere.

Etorkizunari begira, Anek duen helburu nagusietako bat Munduko Txapelketan parte hartzea da. Horretarako, lanean jarraitzen du bere maila hobetzeko eta munduko patinatzaile onenekin lehiatzeko aukera izateko. Lana, ilusioa eta konstantzia konbinatuz, Ane Ramos Izaga bere kirol ibilbidea eraikitzen jarraitzen dabil, azken lorpenek irekitako ateak baliatuz.

ATLETISMOA

700 lasterkari baino gehiago batu ditu Urduña Hiria Herri Krosak



Probaren XX. edizioa izan da aurtengoa. Aiaraldea.eus

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Eguraldia lagun, ehunka korrikalari eta zale bildu ziren iragan irailaren 27an Urduñako Foru plazan, Arando kirol elkarteak antolatutako krosean parte hartu zein lasterkariak animatzeko. Ohikoan bezala, lau lasterketek ezaugarritu zuten proba. Hamar eta sei kilometrokoak abiatu ziren lehenbizi, 186 eta 142 parte hartzaileekin, hurrenez hurren. Paralimpikoen txanda izan zen gero, eta txikien zein "minitxikien" unea iritsi zen jarraian. Orotara, 700 parte hartzaile baino gehiago bildu zituen aurtengo edizioak.

Diana Vecillas Sampedro gas-

teiztarra eta Mounim Abdelali basauriarra gailendu ziren lasterketa luzean, eta Ane Lopez Andres audioarra eta Ibai Magdalena Palacios basauriarra laburrean. Paralimpikoen artean, aldiz, Lucia Villalante Zalduendo eta Iker Teijido Vareak lortu zituzten lehen postuak. Antolatzaileek positiboki baloratu dute probaren hogeigarren edizioak izandako harreara. Era berean, nabarmendu dute 6 kilometroko lasterketan emakumeen eta gizonezkoen parte hartzea ia parekoa izan dela, baina 10 kilometrokoan lortzeke dagoela oraindik oreka hori. Gauzak hala, hurrengo edizioetan lasterketa luzean parte hartzera animatu dituzte emakume kirolariak.

TXIRRINDULARITZA

Asiatik Urduñara etorritako txirrindulari gazteen bizipenak dokumental

Testua
Almar Gutierrez Bidarte

2025eko uda berezia izan zen Tim Meusen urduñarrarentzat: Hong Kong eta Japoniatik etorritako sei txirrindulari gazte hartu zituen etxean, eta hauek entrenatzen eman zituen hiru hilabete. Ho Man Yip, 2025eko Asiako Errepublikako Txirrindularitza Txapelketako txapelduna, eta honen taldea izan ziren egonaldi horretan parte hartu zuten gazteak.

Orain, egonaldiko bizipen guztiak biltzen dituen Chasing Dreams dokumentala ekoitzi du entrenatzaile urduñarrak. Meusene herrikide duen Alvaro Sainz bideogilea izan du bidelagun

proiektua garatzeko. Iragan udan jokaturako lasterketetan grabaturako irudiak eta elkarrizketak uztartu dituzte dokumentalean. Sei gazteen anbizioen, hiru hila-beteko egonaldian bizitako garapen prozesuaren edota aurre egin beharreko aurreiritzien inguruan hausnartzen dute Ho Man Yipek eta bere kideek, 55 minutuko iraupena duen piezan.

Iragan irailaren 24an estreinatu zuten ikus-entzunezko ekoizpena Urduñako Alondegian egindako ekitaldian. eta harrera beroa izan zelako nabarmendu zuen Tim Meusene. Prestatzaile urduñarrak balioan jarri du Alvaro Sainzen lana, eta aurki dokumentala ikusgai egotea espero du.

Herriko plaza

Denborapasak

SUDOKU ZAILA

	4				7			
2	1				4	7	6	
			2		5			8
6						5		7
							9	6
		5	6		8			3
			8		2			
	8			7				
7		1	3		6			

SUDOKU ERRAZA

					5	2	7	
5								4
2	7				6		5	8
7	2						3	
		8	6			7	5	
9	5			3	8			7
8	4							5
	3		4				2	9
6		5		8	3			



Karlos
Zorionak aita!! Asko
disfrutatu zure
egunean! Maite
zaitugu

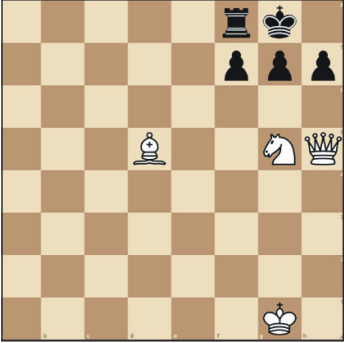
Familia



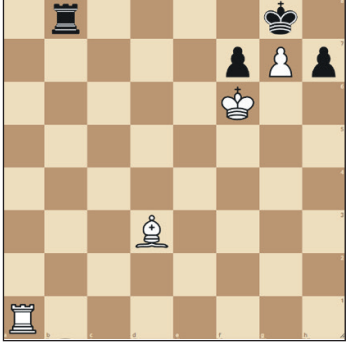
BIDALI ZURE
ZORION
AGURRA!

Idatzi zure mezua eta bidali argazkia
erredakzioa@aiaraldea.eus helbidera eta
Aiaraldea.eus atarian plazaratuko dugu.
Urriaren 6an argitaratuko da
hamabostekariaren hurrengo zenbakia.

GREKO MATEA



ANDERSEN MATEA



Zuriek jokatzten dute eta
mate egiten dute.
Amurrioko Xake Taldea

DENBORAPASEN SOLUZIOAK

Sudoku eta xake partiden soluzioak webgunean
ikusgai: www.aiaraldea.eus/denborapasak

FOSILAK

NOLA DAKIGU ZER ZEGOEN LURREAN DUELA MILIOIKA URTE?

HEZUR
ERRALDOIA!

Aurkitu duzu:
Fosila

HARRIETATIK ETA AZTARNATEGIETATIK ATERATZEN DITUZTEN FOSILAK
AZTERTZEN DITUZTE PALEONTOLOGOEK, IRAGANEKO BIZITZA ETA
ORDUKO GIROA BERRERAIKITZEKO.

FOSILAK ARROKETAN KONTSERBATU DIREN
ANTZINAKO IZAKI BIZIDUNEN AZTARNAK DIRA.

ZATI GOGORRAK ERRAZAGO
FOSILIZATZEN DIRA, DEGRADAZIOARI
HOBETO AURRE EGITEN DIOTELAKO.

Oskolak
Aztarnak
Maskorrak

HORIEI ESKER JAKIN DEZAKEGU ZEIN ORGANISMO
BIZI IZAN ZIREN DUELA MILIOIKA URTE...

...ETA, GAINERA, ZEIN
HANDIAK ZIREN KALKULA
DEZAKEGUI!

BADIRA FOSIL KOPURU APARTAK
DITUZTEN AZTARNATEGI BATZUK,
LAGERSTÄTTE IZENENAKOAK.

EA ZER EGITEN DUDAN
ORAIN HAINBESTE
FOSILEKIN...

HANDIENA MONGOLIAN DAGO.

ADII FOSIL
BIZIDUNAK
ERE BADAUDE.

BIZIDUNAKI? BAINA
NOLA LITEKE HORII?

EZAGUTU GEHIAGO FOSILEI BURUZ (HILAK
EDO BIZIAK) ZIENTZIA KAIERA BLOGEAN.

Argitaratzailea: Aiaraldea Kooperatiba Elkarte
Tirada: 10.000 ale.
Maiztasuna: Hamabostekaria
Lege gordailua: BI-1230-2013
Posta elektronikoa: egunkaria@aiaraldea.eus | agenda@aiaraldea.eus
| erredakzioa@aiaraldea.eus
Publizitatea: publizitatea@aiaraldea.eus | 688 62 53 94
Helbidea: Errotari kalea 4-8 pabilioia, Laudio. Araba. 01400
Telefonoak: 94 656 85 54 | 688 84 81 52
Webgunea: www.aiaraldea.eus

Erredakzioa: Maider Ramirez Martin, Aitor Aspuru Saez, Txabi
Alvarado Bañares, Garazi Cuadra Alvarez eta Aimar Gutierrez Bidarte

ERREDAKZIO OHARRA: Aiaraldea Komunikabideak ez du bere
gain hartzen iritzi artikuluetan, zein egindako elkarrizketetan
adierazitakoaren erantzukizuna.

ESKER BEREZIAK BANATZAILE BOLUNTARIOEI: Aitziber Alava,
Josu Zabala, Gemma Corbella, Endika Arribas, Gorka Chamorro, Ane
Izquierdo, Aitor Fernandez de Pinedo, Jon Catalan, Iñaki Larrakoetxea,

Ametz Meaza, Lander Ria, Xabi Ugalde, Alberto Gutierrez, Eunat
Molinuevo, Ekhiñe Etxepeteleku, Iratxe Murias.

LIZENTZIA: DOAN ETA LIBRE
Aiaraldea komunikabideko edukiak koptatu,
moldatu, zabaldu eta argitara ditzakezu, gure
egiletza aitortu eta baldintza beretan eginez gero.



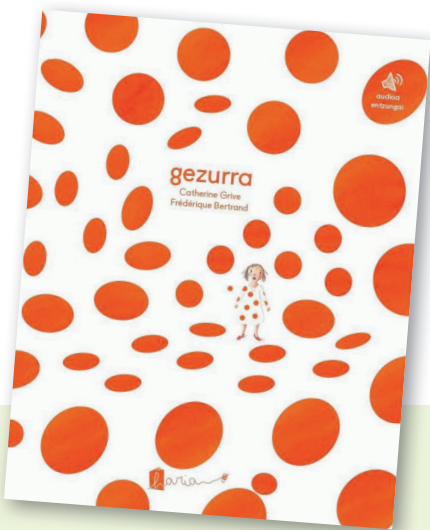
Lizentzia hau baliagarria da testuentzat eta, argazkien eta ilustrazioen
kasuan, Aiaraldea Komunikabidea daramatzatentzat soilik.

EGUNKARI HAU LAGUNTZEN DUTE:



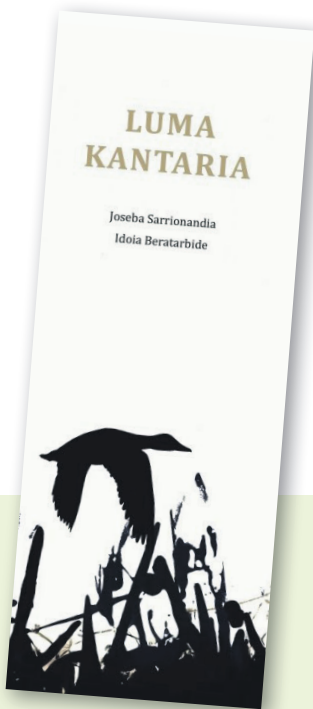


Irakurketa gunea



GEZURRA

Idazlea: Frédérique Bertrand
Itzultzailea: Mirentxu Ibargarai eta Nahia Zubeldia
Argitaletxea: Haria liburuak
Album ilustratua da, zeinetan haur batek gezur bat kontatzen duen eta gezur horren ondoren ez dakien zer egin. Geroz eta astunagoa egiten zaiolarik gezurraren zama.



LUMA KANTARIA

Idazlea: Joseba Sarrionandia
Ilustratzailea: Idoia Beratarbide Arrieta
Argitaletxea: 1512
Adina: 12 urtetik gora
Narrazio liriko bat da, askatasunari eta identitateari kantatzen diona. Gartxot pelikularen adaptazio bat da. Testuak kontatzen du txori migratzaileen artean badagoela bat luma berezi bat duena.

JOLASGUNEA

AWALE

ZER DA?: Betiko mahai jolas bat da. Etxean arraultz hontzi batekin eta 48 hazi edo harrirekin jolastu daitekeena

AZALPENA:
Oso erraza da jolasa, erein eta jasotzean datza. Bi jokalarien artean jolasten da txandaka eta irabazten du 20 hazi jasotzen diituenak.



KOKORIKO
HEZKUNTZA FAKTORIA

Non dago heldua?

Helduok ez dugu ondo jakiten zer egin haurra jolasean dagoenean. Autore ezberdinak irakurtzen dituzu eta gauza ezberdinak esaten dituzte gainera. Haur bat duzunean, haur horrentzako onena nahi izaten duzu eta askotan liburuak edo teoriak irakurtzen hasten gara.

Teoria hauetako batzuekin arazo bat dago, horietaz hitz egin zuten pedagogo eta hezkuntza adituek, eskolaz ari zirela. Hau da, eskolan heldua zelan egon behar duen hitz egiten dute. Profesionalek zein paper izan behar duten. Argi dut, eskola eta etxea ez dira berdina, eta eskoletan helduak izan behar duen eginkizun ideala, ez duela zertan etxeko berdina izan behar.

Eskoletan, profesionalak, haurren autonomia garatu behar du, beraren jolasa gutxi bideratuz, horrela sormena eta haurraren gaitasunak azaleraziz. Baina profesionalak, behatu egiten du haur horrek momentu bakoitzean dituen beharrak. Ikusi egiten du, bere jolasaren bitartean lantzen dituen gaiak, bere egoera emozionala... Profesionala prestatuta dago, edo egon beharko luke behintzat, behaketaren bidez jolas librea haurraren mesedetan jartzeko. Jakintza pedagogikoak ditu, jolas libreak haurraren beharrak asetzeko. Eta presente dago, bere zeregina betetz.

Etxean aldiz, jolasean ez sartzearen “mantra” entzun dugu eta haurrekin jolasteari utzi diogu. Ezin dugu haurraren jolasa bideratu, eta hortik aurrera etxeko gauzak egiten jartzen gara haurra zertan dagoen ikusi gabe. Uste dut, etxean haurraren altueran jartzea, lurrean esertzea edo etzatea, ezinbestekoa dela. Haurrekin batera jolastu behar dugu, haurra protagonistan izanik, baina gu ere jolastuz. Haurrekin batera pasatzen dugun tarteak da, tarte aberasgarriak. Bizitza kaotiko eta basatian geratzeko unea, egoteko unea. Oso zaila da horrelako tarteak topatzea, beraz haurrak eskatzen digunean, jaitsi bere altuerara eta jolastu.

Ez dezagun beraz konfunditu jolas librea (profesional baten begiradapean egiten dena) eta haurra bera bakarrik jolastea. Jolas libreak eta behaketak batera joan behar dute bestela ez da osasuntsua izango haurrarentzako. Etxean beraz, jolas dezagun gehiago haurrekin!

UDAZKENEKO ZINTZILIKARIA



MATERIALAK

- Adarra
- Silikona + pistola
- Udazkeneko altxorrak
- Soka
- Margotzeko edo dekoratzeko materiala

ZER DA?

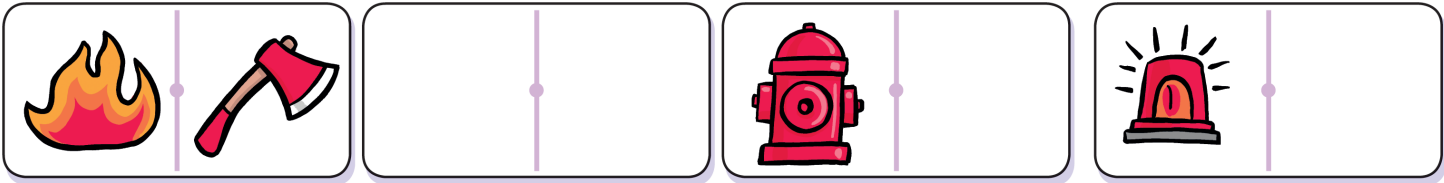
Arratsalde baterako plan bat proposatzen dizuet eskulan honen bidez. Lehenengo, basora edo naturgune batera joan beharko gara behar dugun materiala biltzera. Beraz, lehendabizi, familiar paseo bat emango dugu udazkenak ematen dizkizun altxorrak topatzeko.

Topatu daitezkeen altxorrak: Pinaburuak, hostoak, ezkurak, ezkurren kapelak, kirikinoak, gaztainak... Hartu behar dituzunak eta besteak besteentzako utzi! Gero aterpera joango gara eta eskulana egingo dugu. Udazkeneko elementuekin eginiko zintzilikariarekin, Amalurri gabon esango diogu, lotara joango delako udaberrian indarberritua etortzeko.

NOLA EGITEN DA ESKULANA?

1. Adarra hartu eta nahi beste dekoratu, hariarekin, margotuz...
2. Topatu dituzuen altxorren artean aukeratu batzuk. Altxor hauek bere horretan utzi ahal dituzu edo dekoratu.
3. Soka adarrean lotu eta topatutako altxorrak sokan itsatsi; korapiloarekin, silikona erabilita, pegamentua...
4. Kriskitin bat edo ezkilen bat jarrita, haizea dagoenean zarata egingo du.

Aiaraldeko Hezkuntza Faktoria



Sudokua

Bete itzazu hutsuneak SUTEAK hitza osatzen duten hizkiak behar bezala ipiniz (S, U, T, E, A eta K). Gogoratu hizkiek behin agertu behar dutela lerro, zutabe eta area bakoitzeko.

K		E	A		T
	A		S	K	
U			E	S	K
	E	K		A	
E		S	U		
A		T	K		S

Hori da sutea! Eman iezaiozu kolorea irudi honi.

Domino honek suteekin du zerikusia; sei marrazki hauek osatzen dute:

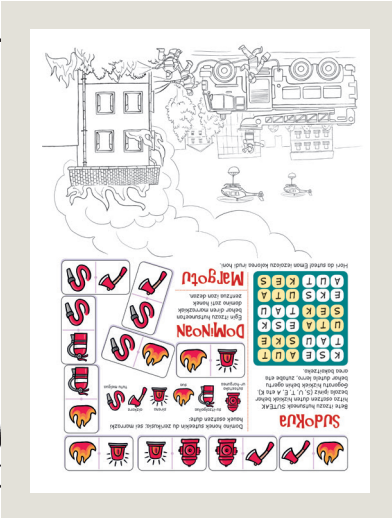


DOMINOAN

Egin itzazu hutsuneetan behar diren marrazkiak domino zati honek zentzua izan dezan.

Margotu

Soluzioak



Kontra Aiaraldetik mundura



JON DORRONSORO

JAIOTERRIA
ARTZINIEGA (2001)

BIDAIAREN XEDEA
**AUSTRALIAKO
METAGEIETAN EGITEN DU
LAN, INGENIARI GISA.**

“AUSTRALIAK EZ DAUKA KULTURA PROPIORIK. BEREZKO KULTURA ABORIGENA DA, BAINA HERRI ABORIGENA EZ DAGO INTEGRATUTA GIZARTEAN”

Nola bukatu duzu Australian?

Aspaldi nire buruan zegoen bidaia luzea egitea eta Australia eta Zeelanda Berria ziren helburuak. Australiaren alde egin nuen. Horretarako ingeles proba batzuk egin eta nire datuak eman nituen, baita nire tituluak ere eta Australiako estatuak bisa eman zidan. Han nabil lanean duela bi urte.

Oso zaila da bisa lortzea?

Bai, duela urte batzuk zenbait influencer hasi ziren euren bizitzak kontatzen sare sozialetan eta jende gehiegi aurkeztu zen zenbait lanpostu betetzera. Nik prozesua abiatu nuen oraindik ez zegoen “boom” hori, baina titulu asko eskuratu nituen, eta erraza izan zen. Hala ere, duela urtebete bisa gutxi daude. Nire lagun batzuek, adibidez, ez dute lanik

lortu eta itzuli behar izan dira. Nire bisa urtebetekoa da eta berri ahal izan dut basamortuan lan egiten dudalako. Hala ere, hirugarren urtea egingo dut eta ezingo dut berri. Oso bisa gutxi daude eta jende orok nahi duenez meategietan behar egin, ez dago lanposturik. Ni oso zorionekoa izan nintzen

Non egiten duzu lan zuk?

Esan bezala, nik meategietan egiten dut, logelak garbitzen, sukaldaria laguntzen edo makinak mantenua egiten. Han ez nagoenean, oilo baserri batean nabil.

Eta nola antolatzen duzu bizitza?

Ondo, ni Australiara lan egitera etorri naiz. Aukera dudanean Kanbodia edo Indonesiara noa bidaia egiten, ordubeteko hegaldia dagoelako haraino. Oso mer-

kea da dena eta nire asmoa da bi hilabetez lan egitea eta bi aste Asian ematea. Askok galdetzen didate zergatik ez naizen joaten Sidneyra, baina Australia mape-tan dirudiena baino nabarmen handiagoa da. Ni nagoen lekutik hiriburura zortzi orduko bidaia dago eta ez da merkea. Indonesiara hiru ordu dira eta animaliak eta paisaia oso ezberdinak eta politak dira.

Non bizi zara zu?

Perth-en. Hore ez dago ezer, soilik meategiak. Hondartza dago. Politak da, baina meategien industriara lotuta dago. Berez, meategiak basamortuan daude eta Perth-etik hegazkinez goaz hara. Bi astez lan egiten dugu eta hegazkinez itzultzen gara.

Nolakoa da zure egunerokoa?

Hirian nagoenean lagunekin

geratzen naiz futboleko edo volleyball jolasteko, edota zinemara joateko edo zerbait hartzeko. Dena den, ohikoena da basamortuan egotea lanean. Bi astez joaten gara eta aukera dudanean, aste bat edo gehiago libre dudanean, Asiara noa bidaian.

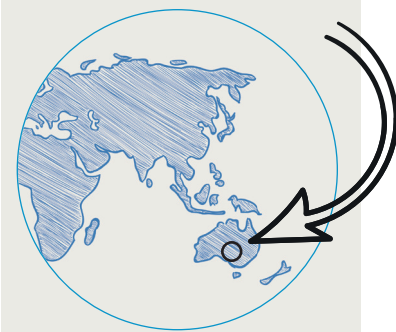
Nolakoa da basamortuan lan egitea?

Gogorra. Hamabi orduz egiten dugu lan egunero. Dena den, jende gehiena dago egoera berean eta lagun bilakatzen zara. Hego Ameriketako edo Europako jende asko ezagutu dut.

Zer nabarmenduko zenuke Asian egindako bidaiei buruz?

Animalia bitxi asko ikusi ditut, baina maiz ez dute bizi-baldintza oso egokiak. Asiako leku askotan animaliekin begirunea ez da handia. Adibidez, itsasoan he-

AUSTRALIA



DESKRIBAPENA

Australiako Commonwealtha, Ozeaniako hegomendebaldeko estatu burujabea da, Australia uharte-kontinente osoa, Tasmania eta beste uharte txiki batzuk hartzen dituena. 1901. urtean lortu zuen independentzia Britainia Handitik.

AZALERA

7.741.220 kilometro koadro.

BIZTANLEAK

27,7 milioi biztanle.

HIZKUNTZAK

Ez dago hizkuntza ofizialik, baina ingelesa da ‘de facto’ ofiziala Australian 200-300 hizkuntza aborigen zeuden, eta gehienak galdu egin dira. Egun 70 hizkuntzak jarraitzen dute bizirik, eta horietako asko ere desagertzeaz daude.

rri flotante batean krokodiloak zituzten turistek janaria emateko. Apur bat tristeza izan zen eta tximino asko ere ikusi ditut bizi baldintza kaskarretan. Ere mu naturaletan ikusi ditut, hori bai, errinozeroak edota tximinoak. Tenpluak ere harrigarriak dira, abandonatuak daude askotan. Ehunka urte dituzte.

Eta Australiari buruz zer esan dezakezu?

Australiak ez dauka kultura propiorik. Berezko kultura aborigena da, baina herri aborigena ez dago integratuta gizartean eta euren kultura ezagutzeko basamortura joan behar duzu. Aurreko joango naiz, lagun aborigen bat daukat eta bi astez joango naiz eurekin bizitzen. Asian, aldiz, kultura propioa dute eta ateak irekitzen dizkizute eta asko ikas dezakezu.